

**«Μελέτη για το προφίλ των δραστών ενδοοικογενειακής βίας,
αξιολόγηση των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους
δράστες, προτάσεις βελτίωσης των θεραπευτικών
προγραμμάτων με στόχο την πρόληψη της
ενδοοικογενειακής βίας»**

**Πράξη: «Εξειδικευμένη υποστήριξη του Μηχανισμού – Δομής Παρακολούθησης της
Ισότητας των Φύλων»**

Κωδ. ΟΠΣ 5001377 του Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020

Παραδοτέο Π.1.

Π.1.1. Αναλυτική περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης αντιμετώπισης του δράστη ενδοοικογενειακής βίας μέσω θεραπευτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα με βάση την χαρτογράφηση που έχει υλοποιήσει το Παρατηρητήριο

Π.1.2. Σχεδιασμός στρατηγικής και μεθοδολογίας της ποιοτικής (ημιδομημένες συνεντεύξεις ή focus groups) και ποσοτικής έρευνας (ερωτηματολόγια)

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ)**

**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

NOISIS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α.Ε.

24 Ιουνίου 2022

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

• 1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
1.1	Εισαγωγή στη θεματική/ Εννοιολογική εισαγωγή.....	5
1.2	Αντικείμενο και στόχος του Παραδοτέου 1	8
• 2.	ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	13
2.1	Εθνικό Νομικό Πλαίσιο	13
2.1.1	<i>Τα θεραπευτικά προγράμματα στα πλαίσια της Ποινικής Διαμεσολάβησης.....</i>	13
2.2	Διεθνές Νομικό Πλαίσιο.....	21
2.2.1	<i>Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης).....</i>	21
• 3.	ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	26
3.1	Ομαδοποίηση κατηγοριών των φορέων υλοποίησης θεραπευτικών προγραμμάτων.....	26
3.2	Χαρτογράφηση συνεργασίας Εισαγγελιών Πρωτοδικών με φορείς υλοποίησης θεραπευτικών προγραμμάτων	27
3.3	Αναφορά εμποδίων/προβλημάτων υλοποίησης των προγραμμάτων.....	41
3.4	Προτάσεις βελτίωσης.....	43
• 4.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	46
4.1	Εισαγωγή στην ερευνητική μεθοδολογία.....	46
4.2	Παρουσίαση ερευνητικών εργαλείων	49
4.2.1	<i>Πρότυπο (ηλεκτρονικού) ερωτηματολογίου προς τους φορείς υλοποίησης θεραπευτικών προγραμμάτων για δράστες ενδοοικογενειακής βίας .....</i>	49
4.2.2	<i>Πρότυπος οδηγός ημιδομημένης συνέντευξης για στελέχη φορέων υλοποίησης θεραπευτικών προγραμμάτων.....</i>	51

4.2.3	Πρότυπος οδηγός εστιασμένης συζήτησης (focus groups) για στελέχη των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας	52
4.2.4	Οδηγίες προς τους εκπροσώπους των φορέων	53
• 5.	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	55
5.1	Ελληνική βιβλιογραφία	55
5.2	Ξενόγλωσση βιβλιογραφία	57
• 6.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	60
6.1	Παράρτημα 1	61
6.2	Παράρτημα 2	69
6.3	Παράρτημα 3	72
6.4	Παράρτημα 4	74

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Εισαγωγή στη θεματική/ Εννοιολογική εισαγωγή

Η ενδοοικογενειακή βία είναι ένα διαχρονικό φαινόμενο, το οποίο επιφέρει τραγικές συνέπειες τόσο στα θύματά της και στους οικείους τους, όσο και στο κοινωνικό σύνολο. Το φαινόμενο αυτό εκδηλώνεται πρωτίστως εις βάρος των γυναικών, παραβιάζοντας ευθέως τη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της ισότητας των δύο φύλων¹, αλλά και εις βάρος ευάλωτων προσώπων όπως οι ανήλικοι, οι ανήμποροι και οι ηλικιωμένοι. Η ενδοοικογενειακή βία εξακολουθεί να είναι διαδεδομένη και να επηρεάζει τα θύματά της σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας, ανεξαρτήτως ηλικίας, εκπαίδευσης, εισοδήματος, κοινωνικής θέσης και χώρας καταγωγής ή διαμονής.

Η αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και η αρωγή που πρέπει να λαμβάνουν τόσο τα θύματα όσο και οι δράστες των συγκεκριμένων βίαιων πράξεων, δεν αποτελεί ιδιωτική υπόθεση, αλλά υπόθεση της πολιτείας. Είναι επομένως ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος και υψηλής προτεραιότητας για ένα κράτος δικαίου, ενώ η έλλειψη ολοκληρωμένων πολιτικών και δράσεων, οργανωμένων υπηρεσιών και προγραμμάτων αλλά και κατάλληλων νομοθετικών μέτρων για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου, επισύρει την ευθύνη του κράτους.

Η ενδοοικογενειακή βία, στην ελληνική έννομη τάξη, είναι ένα έγκλημα που τυποποιείται στις διατάξεις του νόμου 3500/2006² για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 4531/2018³, σε

¹ άρθρο 4 παρ. 2 του Συντάγματος της Ελλάδας, διαθέσιμο [εδώ](#).

² Νόμος 3500/2006 «Για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 232/24.10.2006), διαθέσιμος [εδώ](#).

³ Νόμος 4531/2018 (ΦΕΚ Α' 62/ 05.04.2018), με τον οποίο το Ελληνικό Κοινοβούλιο κύρωσε τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης) και με τις ρυθμίσεις του (άρθρο 3), διευρύνθηκαν τα πρόσωπα της οικογένειας σε σχέση με αυτά του ν.3500/2006, διαθέσιμος [εδώ](#).

συνδυασμό με τα άρθρα 312⁴, 330 παρ. 2 και 333 του νέου Ποινικού Κώδικα⁵, σύμφωνα με τα οποία διευρύνθηκε ο κύκλος των προστατευόμενων προσώπων.

Τι είναι η ενδοοικογενειακή βία

Ενδοοικογενειακή βία αποτελεί κάθε μορφή βίας και παραμέλησης στο πλαίσιο της οικογενειακής ζωής. Είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι στην έννοια της ενδοοικογενειακής βίας δεν περιλαμβάνονται μόνο περιστατικά σωματικής κάκωσης ή βλάβης, αλλά και κάθε είδους λεκτική, ψυχολογική, συναισθηματική ή σεξουαλική κακοποίηση, η οποία στρέφεται κατά αδυνάμων προσώπων. Σε αυτές τις περιπτώσεις εμπίπτει και η μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης, επικίνδυνης για την υγεία, ή ψυχικού πόνου ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, ιδίως με την παρατεταμένη απομόνωση του θύματος. Η πλειοψηφία των περιστατικών αυτών αφορά τα ευάλωτα μέλη της οικογένειας όπως οι γυναίκες, τα παιδιά, οι ανήμποροι και οι ηλικιωμένοι.

6

Ο ορισμός της οικογένειας

Η έννοια της οικογένειας καθορίζεται από την εγγύτητα ή τη συγγένεια ή τη σχέση που συνδέει διάφορα πρόσωπα. Επομένως ως οικογένεια ή κοινότητα νοείται το συντροφικό σχήμα που αποτελείται από συζύγους ή πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης ή γονείς και συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας και τα εξ υιοθεσίας τέκνα τους, ανεξάρτητα από το εάν τα πρόσωπα αυτά συνοικούν. Στην οικογένεια περιλαμβάνονται επίσης, εφόσον συνοικούν, συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τετάρτου βαθμού και πρόσωπα των οποίων επίτροπος,

⁴ Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4619/2019 η νέα διάταξη του 312 ΠΚ φιλοδοξεί να καλύψει και το αδίκημα της ενδοοικογενειακής βίας που προβλέπει ο ν. 3500/2006, με την ταυτόχρονη διατήρηση των ειδικών διατάξεων που δεν προβλέπονται στον ΠΚ. Με βάση δε το άρθρο 2§1 ΠΚ θα κριθεί *in concreto* ποια διάταξη θα εφαρμοστεί με βάση τον ευμενέστερο νόμο.

⁵ Νόμος 4619/2019 (ΦΕΚ Α' 95/11.06.2019) - Νέος Ποινικός κώδικας, με ισχύ από 01.07.2019, διαθέσιμος [εδώ](#).

δικαστικός παραστάτης ή ανάδοχος γονέας έχει ορισθεί μέλος της οικογένειας, καθώς και κάθε ανήλικο πρόσωπο που συνοικεί στην οικογένεια. Οικογένεια αποτελούν και οι μόνιμοι σύντροφοι και τα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών, οι τέως σύζυγοι, τα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί, καθώς και οι τέως μόνιμοι σύντροφοι.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι, από τις διατάξεις του νόμου για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, δεν προστατεύονται μόνο τα μέλη της «παραδοσιακής οικογένειας» αλλά και η κοινότητα που αποτελείται από συζύγους, πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο συμβίωσης καθώς επίσης και οι μόνιμοι σύντροφοι. Υπάρχει δηλαδή διευρυμένο πεδίο εφαρμογής του νόμου, προκειμένου να προστατεύονται όσο το δυνατόν περισσότερα θύματα. Η επέκταση των ορίων εφαρμογής του νόμου για την ενδοοικογενειακή βία καλύπτει επομένως και τις νέες μορφές συμβίωσης που θεσμοθετήθηκαν στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια.

Συμβουλευτικά- Θεραπευτικά Προγράμματα

7

Στην Ελλάδα, τα ειδικά συμβουλευτικά – θεραπευτικά προγράμματα για τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας θεσμοθετήθηκαν το 2006 στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης⁶. Σκοπός των προγραμμάτων αυτών είναι η προστασία και η διευκόλυνση του θύματος να αναζητήσει βοήθεια από την πολιτεία και η αλλαγή συμπεριφοράς του θύτη ως προς την άσκηση ενδοοικογενειακής βίας. Με την εισαγωγή του θεσμού της ποινικής διαμεσολάβησης στη χώρα μας, κατέστη πιο φιλικό το σύστημα ποινικής δικαιοσύνης για τη συγκεκριμένη κατηγορία θυμάτων, ώστε αυτά αφ' ενός μεν να έχουν περισσότερα κίνητρα να καταγγέλλουν την εις βάρος τους πράξη, αφετέρου δε να τους παρέχεται η δυνατότητα να μετάσχουν σε μια διαδικασία που σκοπό έχει να τα βοηθήσει να συζητήσουν και να θέσουν τέρμα στις σχετικές συμπεριφορές με τη βοήθεια ενός αμερόληπτου τρίτου.

⁶ έτσι όπως περιγράφεται στο κεφάλαιο Δ' του νόμου για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας (ν. 3500/2006), η οποία αναλύεται διεξοδικά στο αντίστοιχο κεφάλαιο της μελέτης αυτής.

1.2 Αντικείμενο και στόχος του Παραδοτέου 1

Στα πλαίσια του έργου «Μελέτη για το προφίλ των δραστών ενδοοικογενειακής βίας, αξιολόγηση των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες, προτάσεις βελτίωσης των θεραπευτικών προγραμμάτων με στόχο την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας» που αποτελεί το υπο-έργο 7 της Πράξης: «Εξειδικευμένη υποστήριξη του Μηχανισμού – Δομής Παρακολούθησης της Ισότητας των Φύλων» του Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020», εκπονείται η παρούσα μελέτη με τίτλο «Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης αντιμετώπισης του δράστη ενδοοικογενειακής βίας μέσω θεραπευτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα και σχεδιασμός στρατηγικής και μεθοδολογίας της ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας – Παραδοτέο 1 και η οποία αποτελείται από δύο διακριτά μέρη:

A) την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης-αντιμετώπισης του δράστη ενδοοικογενειακής βίας μέσω θεραπευτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα με βάση την υπάρχουσα χαρτογράφηση που έχει υλοποιήσει το Παρατηρητήριο και

B) τον σχεδιασμό στρατηγικής και μεθοδολογίας της ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας για την συλλογή των δεδομένων.

Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα μελέτη έχει ως αντικείμενο:

- Να σκιαγραφήσει το προφίλ του δράστη ενδοοικογενειακής βίας κάνοντας διακριτή αναφορά στον δράστη που άσκησε για πρώτη φορά ενδοοικογενειακή βία και στον δράστη που ασκεί ενδοοικογενειακή βία κατ'εξακολούθηση, καθώς επίσης και να αναδείξει τη διάσταση του φύλου στο φαινόμενο ενδοοικογενειακής βίας.
- Να χρησιμοποιήσει ως οδηγό την υπάρχουσα χαρτογράφηση του Παρατηρητηρίου της ΓΓΔΟΠΦ των φορέων που υλοποιούν συμβουλευτικά-θεραπευτικά προγράμματα σε δράστες ενδοοικογενειακής βίας στα πλαίσια

της ποινικής διαμεσολάβησης σε όλη τη χώρα, να προχωρήσει στην αξιολόγηση τους, στην επιβεβαίωση και επικαιροποίηση της χαρτογράφησης.

- ο Η υπάρχουσα χαρτογράφηση περιέχει την καταγραφή των υφιστάμενων δομών που παρέχουν συμβουλευτικά-θεραπευτικά προγράμματα δραστών ενδοοικογενειακής βίας. Κατόπιν επικοινωνίας με τις 63 Εισαγγελίες Πρωτοδικών της χώρας, εντοπίστηκαν επιπλέον φορείς, πέραν του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) που υλοποιούν σχετικά προγράμματα σε κάποια τμήματα της επικράτειας. Το ΕΚΚΑ παρέχει σχετικές υπηρεσίες στην Αθήνα, τον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη. Η επιβεβαίωση και επικαιροποίηση αφορά στην διακοπή κάποιων εξ' αυτών των προγραμμάτων ή στη λειτουργία νέων.
- Να αναδείξει αποτελεσματικούς τρόπους δόμησης των συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων δραστών ενδοοικογενειακής βίας με στόχο την έγκαιρη προληπτική παρέμβαση για την αποφυγή της επανάληψης της ενδοοικογενειακής βίας.
- Να ερευνηθεί η θυματοκεντρική ή όχι προσέγγιση αυτών των προγραμμάτων, μέσω α) συγκεκριμένων μέτρων που λαμβάνονται εντός των προγραμμάτων δραστών ενδοοικογενειακής βίας, για την προάσπιση της ασφάλειας και των δικαιωμάτων των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και β) της συνεργασίας για την εφαρμογή των μέτρων με τις ειδικές υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας. Να ερευνηθεί, επίσης, εάν και με ποιο τρόπο ενσωματώνεται η έμφυλη διάσταση της βίας κατά των γυναικών στα προγράμματα δραστών ενδοοικογενειακής βίας.
- Να κοστολογήσει τα σχετικά προγράμματα δραστών ενδοοικογενειακής βίας και να αναφέρει τις πηγές χρηματοδότησής τους.
- Να προτείνει νομοθετικές πρωτοβουλίες ή άλλες ενέργειες: α) για τη βελτίωση της συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και β) για τη διαδικασία

αντιμετώπισης των δραστών ενδοοικογενειακής βίας για την έγκαιρη προστασία των γυναικών θυμάτων (καθώς και των παιδιών τους).

- Να κοστολογήσει τις προτάσεις της.

Οι στόχοι της μελέτης είναι:

- Η αξιολόγηση των συμβουλευτικών - θεραπευτικών προγραμμάτων.
- Η ωρίμανση αναγκαίων νομοθετικών μέτρων ή/και άλλων μέτρων για την εκπόνηση ή υποστήριξη προγραμμάτων που αποσκοπούν στο να οδηγήσουν τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας προς την υιοθέτηση μιας μη βίαιης συμπεριφοράς στις διαπροσωπικές σχέσεις με σκοπό την πρόληψη της περαιτέρω βίας και την αλλαγή των βίαιων συμπεριφορικών προτύπων.
- Η συμβολή στη βελτιστοποίηση της συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων στην ενδοοικογενειακή βία.

Η εν λόγω μελέτη έχει προταθεί στο πλαίσιο της παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης)⁷. Η διεξαγωγή της μελέτης αποτελεί την βάση για την περαιτέρω ανάπτυξη προτύπων και εργαλείων τα οποία θα λειτουργήσουν με διττό ρόλο.

Ενσωματώνοντας την ποσοτική μέτρηση του αντίκτυπου της βίαιης ή/και καταχρηστικής συμπεριφοράς των δραστών, γίνεται το πρώτο βήμα για τη μέτρηση της αλλαγής του αντίκτυπου αυτού εντός μιας σχέσης (υφιστάμενης ή παρελθούσης). Παράλληλα η εν λόγω μελέτη θα συνεισφέρει στην παρακολούθηση και αξιολόγηση των εν λόγω συμβουλευτικών- θεραπευτικών προγραμμάτων δραστών. Επίσης, θα αποτελέσει σημείο αναφοράς και σύγκρισης με αντίστοιχες στα υπόλοιπα κράτη μέλη της Ευρώπης και βάση για το διάλογο και την συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς για την ουσιαστική και ολιστική αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.

⁷ η οποία αναλύεται διεξοδικά στο αντίστοιχο κεφάλαιο της παρούσας μελέτης.

Η μελέτη θα συμβάλλει επίσης στην ανταπόκριση της χώρας στις υποχρεώσεις των άρθρων 11 «Συλλογή δεδομένων και έρευνα»⁸, 16 «Προληπτική παρέμβαση και θεραπευτικά προγράμματα»⁹ και 68 «Διαδικασία» της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, για την υποβολή στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης έκθεσης με βάση ερωτηματολόγιο που έχει συνταχθεί από την GREVIO (Ομάδα Εμπειρογνομόνων για τη δράση κατά της βίας εναντίον γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας)¹⁰.

Η συμβατική υποχρέωση της Χώρας είναι σαφώς καθορισμένη από το κείμενο της ανωτέρω Σύμβασης και είναι ανάγκη να τεθεί σε εφαρμογή σε επίπεδο μελέτης, έτσι ώστε στη συνέχεια να ληφθούν τα απαραίτητα νομοθετικά ή άλλα μέτρα για την υλοποίηση των προαναφερόμενων άρθρων.

⁸ Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, στο άρθρο 11 παρ. 1. περ. β (Συλλογή δεδομένων και έρευνα) αναφέρει ρητά: Τα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση [...] [υ]ποστήριξης της έρευνας στον τομέα όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης με στόχο την μελέτη [...] της αποτελεσματικότητας των μέτρων που έχουν ληφθεί [...].»

⁹ Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, στο άρθρο 16 (προληπτική παρέμβαση και θεραπευτικά προγράμματα) αναφέρει ρητά: «1. Τα Μέρη θα λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για την εκπόνηση ή υποστήριξη προγραμμάτων που αποσκοπούν στο να διδάξουν τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας να υιοθετούν μία μη βίαιη συμπεριφορά στις διαπροσωπικές σχέσεις με αντικειμενικό σκοπό την πρόληψη της περαιτέρω βίας και την αλλαγή των βίαιων συμπεριφορικών προτύπων. 2. Τα Μέρη θα λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα προκειμένου να καταρτίσουν ή υποστηρίξουν προγράμματα θεραπευτικής αντιμετώπισης που αποσκοπούν στο να αποτρέψουν τους δράστες, συγκεκριμένα τους δράστες σεξουαλικών αδικημάτων, να κατολισθήσουν σε επανάληψη της εγκληματικής τους πράξης. 3. Κατά τη λήψη των ανωτέρω μέτρων που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2, τα Μέρη διασφαλίζουν όπως η προστασία ή η υποστήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των θυμάτων αποτελέσουν πρωταρχικό μέλημα και ότι, όπου απαιτείται, τα προγράμματα αυτά εκπονούνται και εφαρμόζονται σε στενή συνεργασία με τις εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης για τα θύματα.»

¹⁰ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016805c95b0>

Π.1.1.

Αναλυτική περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης αντιμετώπισης του δράστη ενδοοικογενειακής βίας μέσω θεραπευτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα με βάση την χαρτογράφηση που έχει υλοποιήσει το Παρατηρητήριο

2. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1 Εθνικό Νομικό Πλαίσιο

2.1.1 Τα θεραπευτικά προγράμματα στα πλαίσια της Ποινικής Διαμεσολάβησης

Τα συμβουλευτικά – θεραπευτικά προγράμματα δραστών ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα εφαρμόζονται στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης έτσι όπως περιγράφεται στον νόμο 3500/2006 (κεφάλαιο Δ') για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Η διερεύνηση της δυνατότητας υπαγωγής των δραστών σε αυτή τη διαδικασία γίνεται από την εισαγγελική αρχή¹¹ και αφορά μόνο τα πλημμεληματικού χαρακτήρα εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας. Αυτή η διαδικασία απαιτεί τη συναίνεση τόσο του θύματος όσο και του δράστη και χρησιμοποιείται πριν ή μετά τη δίωξη εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας. Η έναρξη της ποινικής διαμεσολάβησης προϋποθέτει ότι ο δράστης δηλώνει ανεπιφύλακτα, ότι είναι πρόθυμος σωρευτικά, α) να μην διαπράξει στο μέλλον οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας, β) να συμμετάσχει σε ειδικό συμβουλευτικό- θεραπευτικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας σε δημόσιο φορέα, σε όποιον τόπο και για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται τούτο αναγκαίο από τους αρμόδιους θεραπευτές και γ) να άρει ή να αποκαταστήσει, εφόσον είναι δυνατόν, αμέσως τις συνέπειες που προκλήθηκαν από την πράξη και να καταβάλει στο θύμα εύλογη χρηματική ικανοποίηση.

13

Γενικά χαρακτηριστικά του νόμου 3500/2006

Τον Οκτώβριο του 2006 τέθηκε σε ισχύ ο νόμος 3500/2006, ο οποίος αποτελεί το βασικό εθνικό εργαλείο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας στη βάση των αρχών της ελευθερίας, της αυτοδιάθεσης και της αξιοπρέπειας του ατόμου, με σκοπό την ενίσχυση της αρμονικής συμβίωσης των προσώπων στο πλαίσιο της οικογένειας. Στον νόμο αυτό περιλαμβάνονται διατάξεις του

¹¹ Εκτός από την έναρξη της διαδικασίας με πρωτοβουλία της εισαγγελικής αρχής, η διαδικασία μπορεί να κινηθεί και κατόπιν αιτήματος του δράστη/ κατηγορούμενου.

ποινικού και αστικού δικαίου, αλλά και ρυθμιστικές διατάξεις με κοινωνικό προσανατολισμό.

Μέχρι το 2006, τα εγκλήματα βίας εντός της οικογένειας δεν ποινικοποιούνταν με ειδικό νόμο και ο σωματικός τραυματισμός ή η προσβολή μέλους της οικογένειας ενέπιπτε στις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, όπως και σε άλλες περιπτώσεις. Η νομοθετική ρύθμιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας πραγματοποιήθηκε μέσα από τη σύνταξη ενός ειδικού και ενιαίου νομοθετήματος (νόμος 3500/2006), ώστε αφενός μεν να μη διασπασθεί η ομοιογένεια της νομοθετικής ύλης με την τροποποίηση διατάξεων περισσότερων κωδίκων, αφετέρου δε να διευκολυνθεί η πρακτική εφαρμογή του.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου 3500/2006, ως ενδοοικογενειακή βία νοείται η τέλεση αξιόποινης πράξης, σε βάρος μέλους της οικογένειας, σύμφωνα με τα άρθρα 6 (ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη), 7 (ενδοοικογενειακή παράνομη βία και απειλή), 8 (βιασμός και κατάχρηση σε ασέλγεια) και 9 (ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας) του ίδιου νόμου, καθώς και με τα άρθρα 299 (ανθρωποκτονία με δόλο) και 311 (θανατηφόρα σωματική βλάβη) του Ποινικού Κώδικα προ της τροποποίησής του. Για τις λοιπές μορφές βίας, που δεν συμπεριλαμβάνονται στον ν. 3500/2006, ισχύουν οι κοινές διατάξεις.

Τα πρόσωπα που εμπίπτουν στις προστατευτικές διατάξεις του νόμου περί ενδοοικογενειακής βίας είναι τα εξής: α) η οικογένεια ή κοινότητα που αποτελείται από συζύγους ή πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης ή γονείς και συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας και τα εξ υιοθεσίας τέκνα τους (άρθρο 1 παρ. 2 περ. α'), β) εφόσον συνοικούν, συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τετάρτου βαθμού και πρόσωπα των οποίων επίτροπος, δικαστικός παραστάτης ή ανάδοχος γονέας έχει ορισθεί μέλος της οικογένειας, καθώς και κάθε ανήλικο πρόσωπο που συνοικεί στην οικογένεια (άρθρο 1 παρ. 2 περ. β') και γ) οι μόνιμοι σύντροφοι και τα τέκνα,

κοινά ή ενός εξ αυτών, οι τέως σύζυγοι, τα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί, καθώς και οι τέως μόνιμοι σύντροφοι (άρθρο 1 παρ. 2 περ. γ').

Σημαντική είναι η αντιμετώπιση των ανηλίκων ως θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, ακόμα και όταν οι σχετικές πράξεις δεν στρέφονται άμεσα εναντίον τους, αλλά απλώς τελούνται ενώπιόν τους. Εν προκειμένω, ελήφθησαν υπόψη από τον νομοθέτη επιστημονικά δεδομένα, σύμφωνα με τα οποία οι πράξεις ενδοοικογενειακής βίας επιδρούν αρνητικά στην ψυχοκοινωνική εξέλιξη των ανηλίκων, με κίνδυνο το φαινόμενο να διαιωνίζεται. Για τον λόγο αυτόν θεωρείται διακεκριμένη παραλλαγή του εγκλήματος της ενδοοικογενειακής σωματικής βλάβης, όταν διαπράττονται οι σχετικές πράξεις ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας (άρθρο 6 παρ. 3).

Ο θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης

Στο Δ' κεφάλαιο του νόμου 3500/2006 (άρθρα 11-14) εισήχθη για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη ο θεσμός της ποινικής διαμεσολάβησης, ως μια προσπάθεια συμμόρφωσης της χώρας μας με την απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹² σχετικά με το καθεστώς των θυμάτων σε ποινικές διαδικασίες, το άρθρο 10 της οποίας επιβάλλει στα κράτη-μέλη την προώθηση της διαμεσολάβησης σε ποινικές υποθέσεις.

Ο θεσμός αυτός προωθεί την επίλυση των ενδοοικογενειακών συγκρούσεων, στο πλαίσιο όχι «τιμωρητικών», αλλά αποκαταστατικών - επανορθωτικών προτύπων δικαιοσύνης. Σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης της διαδικασίας αυτής, περατώνεται σε πρώιμο διαδικαστικό στάδιο η υπόθεση και επιτυγχάνεται η ελάφρυνση των μηχανισμών της ποινικής δίκης με τον

¹² Απόφαση-πλαίσιο του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, σχετικά με το καθεστώς των θυμάτων σε ποινικές διαδικασίες (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 82 της 22.03.2001), διαθέσιμη [εδώ](#). Σύμφωνα με το άρθρο 10 της απόφασης-πλαισίου «Ποινική μεσολάβηση στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας» 1. κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε να προωθεί τη μεσολάβηση σε ποινικές υποθέσεις, για τις εγκληματικές πράξεις στις οποίες κρίνει ότι προσιδιάζει το μέτρο αυτό. 2. Κάθε κράτος-μέλος μεριμνά ώστε να μπορεί να λαμβάνεται υπόψη κάθε συμφωνία μεταξύ του θύματος και του δράστη, επιτυγχανόμενη κατά την εν λόγω μεσολάβηση σε ποινικές υποθέσεις.

συμβιβασμό δράστη και θύματος. Προέχει επομένως α) η διευκόλυνση και ικανοποίηση του θύματος, χωρίς την άμεση εμπλοκή του στην κλασική ποινική διαδικασία, β) η συνειδητοποίηση από τους δράστες των συνεπειών και του αντίκτυπου των εγκλημάτων τους στα θύματα και γ) η συμφιλίωση και αποκατάσταση των σχέσεων των εμπλεκόμενων προσώπων.

Προϋποθέσεις για την κίνηση της διαδικασίας

Η ποινική διαμεσολάβηση, αφορά και εφαρμόζεται **μόνο στα πλημμελήματα**¹³ του νόμου 3500/2006 (άρθρο 11 παρ. 1), τα οποία είναι τα εξής:

- ενδοοικογενειακή απλή σωματική βλάβη και εντελώς ελαφριά σωματική βλάβη που προξενείται από συνεχή συμπεριφορά (άρθρο 6 παρ. 1),
- ενδοοικογενειακή επικίνδυνη σωματική βλάβη (άρθρο 6 παρ. 2 εδάφιο α'),
- ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη σε βάρος εγκύου ή σε βάρος μέλους της οικογένειας το οποίο, από οποιαδήποτε αιτία, είναι ανίκανο να αντισταθεί (άρθρο 6 παρ. 3 εδάφιο α'),
- ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη τελεσθείσα ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας (άρθρο 6 παρ. 3 εδάφιο β'),
- ενδοοικογενειακή παράνομη βία (άρθρο 7 παρ. 1),
- ενδοοικογενειακή παράνομη απειλή (άρθρο 7 παρ. 2),
- ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας (άρθρο 9 παρ. 1),
- ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας σε βάρος ανηλικού (άρθρο 9 παρ. 2)
- παρακώλυση απονομής της δικαιοσύνης (άρθρο 10).

16

Για να ενεργοποιηθεί η διαμεσολάβηση, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 2 του νόμου 3500/2006, πρέπει ο φερόμενος ως δράστης να υποβάλει μία χωρίς

¹³ Δεν εφαρμόζεται στα κακουργήματα του ν. 3500/2006, τα οποία είναι τα εξής: 1. ενδοοικογενειακή βαριά σωματική βλάβη (αρ. 6 παρ. 2 εδάφιο β') με επιβαρυντική κατάσταση αν ο υπαίτιος επεδίωκε ή γνώριζε και αποδέχθηκε το αποτέλεσμα της πράξης του (αρ. 6 παρ. 2 εδάφιο γ), 2. βασανιστήρια (αρ. 6 παρ. 4 εδάφιο α') με επιβαρυντική κατάσταση όταν το θύμα είναι ανήλικος (αρ. 6 παρ. 4 εδάφιο β'), 3. βιασμός εντός του γάμου (αρ. 8 παρ. 1), 4. κατάχρηση σε ασέλγεια εντός του γάμου (αρ. 8 παρ. 2) και 5. κατάχρηση ανηλικού σε ασέλγεια (αρ. 24).

επιφύλαξη δήλωση ότι είναι πρόθυμος σωρευτικά: α) να υποσχεθεί ότι δεν θα επαναλάβει οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας (λόγος τιμής) και ότι σε περίπτωση που μένει μαζί με το θύμα, δέχεται να αποχωρήσει από την κοινή οικογενειακή οικία για εύλογο χρονικό διάστημα, εάν το προτείνει το θύμα, β) να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό-θεραπευτικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας σε δημόσιο φορέα, για όσο χρονικό διάστημα κρίνουν απαραίτητο οι αρμόδιοι θεραπευτές και ακολούθως να λάβει πιστοποιητικό¹⁴ ολοκλήρωσης της παρακολούθησης¹⁵ και γ) να άρει ή να αποκαταστήσει, εάν αυτό είναι εφικτό, αμέσως τις συνέπειες που προκάλεσε η πράξη του και να καταβάλει εύλογη χρηματική ικανοποίηση στο θύμα.

Ο αρμόδιος δημόσιος φορέας για την υλοποίηση των συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, είναι το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)¹⁶.

Το ΕΚΚΑ ξεκίνησε από το 2008 τη συνεργασία με Εισαγγελίες, Στρατοδικεία, Αεροδικεία, Ναυτοδικεία της χώρας και δέχεται παραπομπές προσώπων που συναινούν να παρακολουθήσουν το ειδικό συμβουλευτικό - θεραπευτικό πρόγραμμα του φορέα σε Αττική και Θεσσαλονίκη. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα που έχουν εκδηλώσει βία σε άλλα μέλη της οικογένειάς τους και παρέχει συμβουλευτική και θεραπεία στους υπαίτιους ενδοοικογενειακής βίας.

Σκοπός των συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων είναι η προστασία του θύματος και η αλλαγή συμπεριφοράς του θύτη ως προς την άσκηση

¹⁴ Το σχετικό πιστοποιητικό επισυνάπτεται στον φάκελο της δικογραφίας. Αναφέρονται δε σε αυτό, αναλυτικά, το αντικείμενο του συμβουλευτικού - θεραπευτικού προγράμματος και ο αριθμός των συνεδριών που παρακολούθησε ο ενδιαφερόμενος.

¹⁵ Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της παρακολούθησης του προγράμματος, εφαρμόζεται το άρθρο 13 παρ. 3 του ν. 3500/2006, το οποίο ορίζει τα εξής: Η διαπιστούμενη από τον εισαγγελέα υπαίτια μη ολοκλήρωση της ποινικής διαμεσολάβησης διακόπτει τη διαδικασία και προκαλεί την αναδρομική άρση των επελθόντων αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο, η δε ποινική διαδικασία συνεχίζεται κατά τις οικείες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, χωρίς να επιτρέπεται πλέον η υποβολή νέου αιτήματος για ποινική διαμεσολάβηση.

¹⁶ Ιστοσελίδα του συμβουλευτικού προγράμματος για τους θύτες της ενδοοικογενειακής βίας, διαθέσιμη [εδώ](#)

ενδοοικογενειακής βίας. Οι στόχοι είναι κυρίως: α) τροποποίηση αντιλήψεων για τη βία, β) τροποποίηση αντιλήψεων σχετικά με την εξουσία και τον έλεγχο, γ) διαχείριση του θυμού, δ) ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων/δεξιοτήτων επικοινωνίας, ε) εκπαίδευση από την οπτική του φύλου, στ) πρόληψη μελλοντικών βίαιων συμπεριφορών. Η ολοκλήρωση του προγράμματος αξιολογείται με βάση τον βαθμό επίτευξης των παραπάνω στόχων.

Αν το θύμα της ενδοοικογενειακής βίας είναι ανήλικος (άρθρο 11 παρ. 3), αρμόδιος για να αποφανθεί περί της κίνησης ή όχι της ποινικής διαμεσολάβησης δεν είναι μόνο ο εισαγγελέας, αλλά και το πρόσωπο που ασκεί την επιμέλεια του ανηλίκου, εφόσον αυτό δεν συμπίπτει με τον φερόμενο ως δράστη του εγκλήματος. Στην περίπτωση αυτή, απαιτείται ομόφωνη γνώμη και των δύο, αλλιώς δεν μπορεί η ποινική διαμεσολάβηση να εφαρμοστεί. Ανήλικοι από 14 ετών και άνω, έχουν το δικαίωμα τόσο να συμμετέχουν στη διαδικασία όσο και να εκφέρουν τη γνώμη τους ως προς αυτήν. Επιπλέον, η ως άνω διαδικασία δεν εφαρμόζεται εάν ο φερόμενος ως δράστης της πράξεως της ενδοοικογενειακής βίας είναι επίτροπος, δικαστικός συμπαραστάτης ή ανάδοχος γονέας του ανηλίκου τέκνου (άρθρο 11 παρ. 4).

Ο ρόλος της εισαγγελικής αρχής

Η δυνατότητα ποινικής διαμεσολάβησης διερευνάται πάντα από τον αρμόδιο για την ποινική δίωξη **εισαγγελέα**. Αφετηρία της διαδικασίας¹⁷ είναι είτε η

¹⁷ βλ. πρόσφατη νομολογία του Αρείου Πάγου (ΑΠ 497/2019 και ΑΠ 498/2019, Ε' Ποινικό Τμήμα), σύμφωνα με την οποία «Αφετηρία της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης είναι είτε η έναρξη της προκαταρκτικής εξέτασης μετά από έγκληση του παθόντος ή καταγγελία τρίτου, είτε η κίνηση της διαδικασίας του αυτοφώρου. Πρώτη ενέργεια του Εισαγγελέα είναι η διερεύνηση της δυνατότητας ποινικής διαμεσολάβησης. Αρχικώς πρέπει να εξασφαλιστεί ότι τα διάδικα μέρη θα συμφωνήσουν να συνδιαλλαγούν, διαφορετικά η ποινική διαδικασία θα ακολουθείται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Από τις σχετικές διατάξεις του ν. 3500/2006 και τους σκοπούς στους οποίους ο νόμος αποβλέπει, προκύπτει ότι η προηγούμενη διερεύνηση από τον αρμόδιο εισαγγελέα της δυνατότητας ποινικής διαμεσολάβησης, πριν ακολουθήσει την ποινική διαδικασία, έχει αναχθεί από τον νόμο σε ειδική δικονομική προϋπόθεση για την έγκυρη άσκηση της προβλεπόμενης επί των παραβάσεων ποινικής δίωξης. Αν δεν τηρηθεί η διαδικασία αυτή δεν μπορεί να ασκηθεί ποινική δίωξη και η τυχόν ασκηθείσα πάσχει από απόλυτη ακυρότητα (171 παρ. 1 β ΚΠΔ), η οποία αφορά την προδικασία και πρέπει, κατά την ανωτέρω διάταξη του άρθρου

έναρξη της προκαταρκτικής εξετάσεως, μετά από έγκληση του θύματος ή καταγγελία τρίτου, είτε η κίνηση της διαδικασίας του αυτοφώρου¹⁸. Στο πλαίσιο αυτό, πρώτη ενέργεια του εισαγγελέα είναι η διερεύνηση της δυνατότητας ποινικής διαμεσολαβήσεως, εφόσον τα διάδικα μέρη συμφωνούν να συνδιαλλαγούν, διαφορετικά η ποινική διαδικασία – δίωξη του δράστη κινείται κανονικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Η επιτυχία του θεσμού της ποινικής διαμεσολάβησης, εξαρτάται επομένως κυρίως από την ορθή ενημέρωση των εισαγγελέων που καλούνται να τον εφαρμόσουν και από την επιμέλεια που θα επιδείξουν κατά τα στάδια εφαρμογής των σχετικών διατάξεων¹⁹. Μάλιστα, η Εισαγγελία του Αρείου Πάγου απηύθυνε πρόσφατα²⁰, όπως και κατά το παρελθόν, γενικές οδηγίες προς τους εισαγγελικούς λειτουργούς της χώρας για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, έχοντας λάβει υπόψη την έξαρση του φαινομένου σήμερα. Όπως αναφέρεται, με αυτές τις γενικές οδηγίες επιχειρείται να επιτυγχάνεται η ορθή και ενιαία εφαρμογή των διατάξεων του ειδικού αυτού νόμου, ώστε να ενισχυθεί η αρμονική συμβίωση των προσώπων στα πλαίσια της οικογένειας και να προστατεύονται τα θύματα του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας, που είναι πρωτίστως οι γυναίκες αλλά και τα υπαγόμενα στην έννοια της «οικογένειας» του νόμου, κατεξοχήν «ευάλωτα πρόσωπα», δηλαδή οι ανήλικοι, οι υπερήλικοι και οι ανήμποροι. Τονίζεται μάλιστα ιδιαίτερος πως όταν εφαρμόζεται η διαδικασία της ποινικής

---

173 παρ. 2 Κ ΠΔ, να προτείνεται μέχρι να καταστεί αμετάκλητη η παραπομπή (Πρβλ. ΑΠ 621/2014, ΑΠ 1465/2010) .....»

¹⁸ Στην περίπτωση της αυτόφωρης διαδικασίας (άρθρα 417 επ. Κώδικα Ποινικής Δικονομίας), ποινική διαμεσολάβηση επιτρέπεται μόνο εφόσον το δικαστήριο αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης κατά τις διατάξεις του άρθρου 423 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (άρ. 12 παρ. 1 εδ. α' ν. 3500/2006), εξετάζοντας παράλληλα αν συντρέχουν λόγοι επιβολής στον υπαίτιο των περιοριστικών όρων, που αναφέρονται το άρθρο 18 ν. 3500/2006 (απομάκρυνσή του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκισή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας).

¹⁹ βλ. τη σχετική ΕγκΕισΑΠ 2/2007 [Στ. Γκρόζου], στην οποία παρέχονται οδηγίες προς όλους τους εισαγγελείς της χώρας, για την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3500/2006, διαθέσιμη [εδώ](#)

²⁰ ΕγκΕισΑΠ 12/2021 [Β. Πλειώτας], διαθέσιμη [εδώ](#)

διαμεσολάβησης (άρθρ. 11 επ.), ο αρμόδιος για τα θέματα ενδοοικογενειακής βίας εισαγγελικός λειτουργός πρέπει να παρακολουθεί επισταμένως την τήρηση των τεθέντων όρων από τον φερόμενο ως υπαίτιο ενδοοικογενειακής βίας και θα πρέπει να επιλαμβάνεται τάχιστα όταν αυτός δεν συμμορφώνεται με τους όρους αυτούς.

Η διερεύνηση εκ μέρους του αρμοδίου εισαγγελέα της δυνατότητας ποινικής διαμεσολάβησης σε σχέση με το αδίκημα της ενδοοικογενειακής βίας, δεν συνιστά μια απλή παρότρυνση προς τον ίδιο, ούτε υπάγεται στη διακριτική του ευχέρεια, αλλά έχει αναχθεί, σύμφωνα και με την πρόσφατη νομολογία²¹, σε ειδική δικονομική προϋπόθεση για την έγκυρη κίνηση της ποινικής δίωξης, με τυχόν παράλειψή της να καθιστά απαράδεκτη την ήδη ασκηθείσα ποινική δίωξη.

Συνέπειες της ποινικής διαμεσολάβησης/ ποινικές συνέπειες της διαδικασίας

20

Από την πλευρά του ποινικού δικαίου, οι συνέπειες της ποινικής διαμεσολάβησης ορίζονται στο άρθρο 13 του ν. 3500/2006. Συνοπτικά, σ' αυτό προβλέπεται έκδοση σχετικής διατάξεως από τον εισαγγελέα, η οποία καταχωρίζεται σε ειδική μερίδα στο δελτίο ποινικού μητρώου και τηρείται για χρονικό διάστημα ίσο προς τον εκ του νόμου προβλεπόμενο χρόνο παραγραφής του εγκλήματος στο οποίο αφορά. Εφόσον ο δράστης συμμορφωθεί προς τους όρους της ποινικής διαμεσολαβήσεως για χρονικό διάστημα τριών ετών (ολοκλήρωση της διαμεσολάβησης), εξαλείφεται η ποινική αξίωση της πολιτείας για το εν λόγω έγκλημα (παύει να είναι αξιόποινο) και είναι απαράδεκτη από εκεί και έπειτα η ποινική δίωξη του δράστη για την πράξη του αυτή. Σε περίπτωση κατά την οποία, ο εισαγγελέας διαπιστώσει υπαίτια μη ολοκλήρωση της ποινικής διαμεσολαβήσεως, διακόπτει την ανωτέρω διαδικασία και προκαλεί την αναδρομική άρση των επελθόντων αποτελεσμάτων. Πρακτικά, ο εισαγγελέας ανασύρει τότε τη δικογραφία από το

²¹ *Op. cit. υποσ. 16*

αρχείο και η ποινική διαδικασία συνεχίζεται κατά τις οικείες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, χωρίς να επιτρέπεται πλέον η υποβολή νέου αιτήματος για ποινική διαμεσολάβηση. Σε κάθε περίπτωση, όσο διαρκεί η διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης, τελεί σε εκκρεμοδικία η πράξη στην οποία αυτή αφορά.

Τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας θα πρέπει να γνωρίζουν, ότι εφόσον συναινέσουν στη διαμεσολάβηση και αυτή ολοκληρωθεί με επιτυχία, αυτή θα έχει και την έννοια του συμβιβασμού των χρηματικών αξιώσεών τους. Δεν θα μπορούν, δηλαδή, να διεκδικήσουν πλέον κανένα ποσό από τον δράστη ως ικανοποίηση της βλάβης που τους προξενήθηκε, με άσκηση αγωγής εναντίον του στα αστικά δικαστήρια. Αντίθετα, καμία επίδραση δεν έχει η διαμεσολάβηση στο δικαίωμά τους να καταθέσουν αγωγή διαζυγίου εναντίον του δράστη (άρθρο 14 παρ. 1).

2.2 Διεθνές Νομικό Πλαίσιο

2.2.1 Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης)

Η Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης²² για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις Απριλίου 2011 και άνοιξε προς υπογραφή στις 11 Μαΐου 2011, κατά την 121η συνεδρίαση της Επιτροπής Υπουργών στην Κωνσταντινούπολη. Τέθηκε σε ισχύ την 1η Αυγούστου 2014 μετά την 10η επικύρωσή της από την Ανδόρα²³. Η Σύμβαση²⁴ αποτελεί ένα σημαντικό βήμα στη μακρόχρονη και σταθερή

²² Το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ένας διεθνής οργανισμός, που ιδρύθηκε στις 5 Μαΐου 1949, με σκοπό την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Σε αυτό, συμμετέχουν 47 κράτη- μέλη, μεταξύ αυτών τα 27 είναι κράτη- μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

²³ Αναλυτικός πίνακας των υπογραφών και κυρώσεων της Συνθήκης, διαθέσιμος [εδώ](#)

²⁴ Ολόκληρο το κείμενο της Σύμβασης, διαθέσιμο (στα αγγλικά), [εδώ](#)

προσπάθεια του Συμβουλίου της Ευρώπης²⁵ να εξασφαλίσει τον σεβασμό των δικαιωμάτων των γυναικών. Πράγματι, η βία κατά των γυναικών, και με τη μορφή της ενδοοικογενειακής βίας, όπως έχει αναλυθεί και ανωτέρω στην παρούσα μελέτη, αποτελεί μία μείζονα παράμετρο περιορισμού συχνά αποστέρησης θεμελιωδών δικαιωμάτων των γυναικών.

Η Σύμβαση αποτελεί το πρώτο νομικά δεσμευτικό μέσο διεθνώς και ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την πρόληψη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών, την προστασία των θυμάτων έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, τον τερματισμό της, αλλά και της επιβολής αυστηρών ποινών στους δράστες. Απαρτίζεται δηλαδή από ένα σύνολο νομικών κανόνων που δεσμεύουν τα κράτη, που την έχουν κυρώσει, να δημιουργήσουν ένα πλέγμα νομοθετικών διατάξεων, για την προστασία των γυναικών, των κοριτσιών και των ευάλωτων ομάδων, από κάθε μορφής βίας, ειδικά δε από την ενδοοικογενειακή, τη στήριξη των θυμάτων, την παραπομπή των δραστών στη δικαιοσύνη, καθώς επίσης την υιοθέτηση προληπτικών μέτρων και δράσεων. Η Σύμβαση εστιάζει στις γυναίκες, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περισσότερες καταγεγραμμένες πράξεις βίας στρέφονται εναντίον τους, όμως ενθαρρύνει τα κράτη να υιοθετήσουν μέτρα και για την προστασία των αγοριών, των αντρών, των ηλικιωμένων και εν γένει όλων των πολιτών.

Χαρακτηριστικό της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης είναι η έμφαση που αποδίδει στην πρόληψη. Στο άρθρο 16 της Σύμβασης, προβλέπεται η υποχρέωση των συμβαλλόμενων κρατών να λαμβάνουν τα αναγκαία νομοθετικά ή άλλα μέτρα για την υποστήριξη και υλοποίηση **θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας**²⁶

²⁵ Από τις αρχές της δεκαετίας του 1990, το Συμβούλιο της Ευρώπης ανέλαβε σημαντικές πρωτοβουλίες (αποφάσεις της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης, έκδοση συστάσεων από την Επιτροπή Υπουργών, διενέργεια διετούς πανευρωπαϊκής ενημερωτικής εκστρατείας κ.α.), προκειμένου τα κράτη να λάβουν νομοθετικά και άλλα μέτρα για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και η κοινή γνώμη να ευαισθητοποιηθεί σχετικά με τα προβλήματα που γεννώνται.

²⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 3 της Σύμβασης, ο όρος «ενδοοικογενειακή βία» σημαίνει όλες τις πράξεις σωματικής, σεξουαλικής, ψυχολογικής ή οικονομικής βίας οι οποίες συμβαίνουν εντός της

και προσβολών της γενετήσιας ελευθερίας, με σκοπό την πρόληψη της περαιτέρω βίας και την αλλαγή των βίαιων συμπεριφορικών προτύπων, ενώ στο άρθρο 14 προβλέπεται η υποχρέωση των συμβαλλομένων κρατών να εξασφαλίσουν την κατάρτιση επαγγελματιών που ασχολούνται με τα θύματα της βίας ή τους δράστες όλων των πράξεων βίας που καλύπτονται από το πεδίο της Σύμβασης, σχετικά με την πρόληψη και τον εντοπισμό αυτής της βίας, την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, τις ανάγκες και τα δικαιώματα των θυμάτων, καθώς και τον τρόπο πρόληψης της δευτερεύουσας θυματοποίησης.

Καινοτομία της Σύμβασης συνιστά η ίδρυση μηχανισμού παρακολούθησης (άρθρα 66 επ.). Σε αυτόν περιλαμβάνεται η ομάδα Εμπειρογνομόνων η επιφορτισμένη με τη δράση κατά της βίας εναντίον γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (εφεξής αποκαλούμενη ως «GREVIO»), που συγκροτείται από τεχνοκράτες και είναι επιφορτισμένη με την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης από τα κράτη-μέλη που την έχουν υπογράψει. Η GREVIO εκπονεί και δημοσιεύει εκθέσεις στις οποίες αξιολογεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που λαμβάνει καθένα συμβαλλόμενο μέρος για να εξασφαλίσει τον σεβασμό των ορισμών της Σύμβασης. Σε περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται σοβαρή ή εκτεταμένη ή επαναλαμβανόμενη βία, η GREVIO μπορεί να διενεργήσει ειδική έρευνα, ενώ επίσης μπορεί να εκδίδει συστάσεις. Στον μηχανισμό παρακολούθησης της Σύμβασης περιλαμβάνεται και το Συμβούλιο των συμβαλλόμενων μερών, που απαρτίζεται από εκπροσώπους των κρατών-μελών που υπέγραψαν την Σύμβαση, και είναι ο πρώτος αποδέκτης των Εκθέσεων της GREVIO και μπορεί με βάση τα πορίσματά τους να εκδίδει συστάσεις για συγκεκριμένα κράτη που υπολείπονται στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους.

Η Ελλάδα ήταν από τις πρώτες χώρες που υπέγραψαν τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, ενώ προχώρησε στην ενσωμάτωσή της στην ελληνική

οικογένειας ή οικογενειακής μονάδας ή μεταξύ πρώην ή νυν συζύγων ή συντρόφων, είτε ο δράστης διαμένει ή διέμενε στην ίδια κατοικία με το θύμα είτε όχι.

έννομη τάξη²⁷, με την κύρωσή της από το ελληνικό κοινοβούλιο με τον νόμο 4531/2018²⁸, ο οποίος επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις στο υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο, προς την κατεύθυνση της αποτελεσματικότερης προστασίας των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας. Η ελληνική νομοθεσία επομένως προσαρμόστηκε στη Σύμβαση και πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 3 του ν. 4531/2018, επέφερε τροποποιήσεις στον νόμο 3500/2006 για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βία: α) διευρύνθηκε περαιτέρω η έννοια της οικογένειας, ώστε να καταλαμβάνει και τα πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης, σε εναρμόνιση μάλιστα και με τον νόμο 4356/2015²⁹, επομένως το πεδίο εφαρμογής του νόμου 3500/2006 επεκτάθηκε³⁰ β) επήλθε τροποποίηση της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης και βελτίωση των προβλεπόμενων μέτρων δικονομικού καταναγκασμού κατά των παραβατών του νόμου³¹ και γ) καθιερώθηκε, για τις στρεφόμενες κατά ανηλίκων πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του νόμου 3500/2006, η αναστολή της έναρξης της προθεσμίας παραγραφής μέχρι την ενηλικίωση του θύματος και για ένα έτος

²⁷ Η Σύμβαση τέθηκε σε ισχύ στην Ελλάδα την 1^η Οκτωβρίου 2018.

²⁸ Νόμος 4531/2018 (ΦΕΚ Α' 62/ 05.04.2018) «I) Κύρωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας και προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας, II) Ενσωμάτωση της 2005/214/ΔΕΥ απόφασης πλαίσιο, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης επί χρηματικών ποινών και III) Άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και λοιπές διατάξεις».

²⁹ Νόμος 4356/2015 (ΦΕΚ Α' 181/24.12.2015) «Σύμφωνο συμβίωσης, άσκηση δικαιωμάτων, ποινικές και άλλες διατάξεις», διαθέσιμος [εδώ](#).

³⁰ για την υπαγωγή στην προστασία του νόμου 3500/2006 της μόνιμης συντρόφου του άνδρα ή του μόνιμου συντρόφου της γυναίκας και των τέκνων τους, κοινών ή ενός εξ αυτών, παύει να είναι απαραίτητη προϋπόθεση η συνοίκηση τους. Επίσης, οι διατάξεις του ν. 3500/2006 εφαρμόζονται, εκτός από τους τέως συζύγους, και στα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί.

³¹ συμπληρώθηκε το άρθρο 11 παρ. 2 εδάφιο β' του νόμου 3500/2006, που ορίζει τις προϋποθέσεις για την έναρξη της διαδικασίας της ποινικής διαμεσολάβησης, έτσι ώστε να επέρχονται οι απαραίτητες έννομες συνέπειες όταν το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η τέλεση του εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας δε συμμορφώνεται στις υποχρεώσεις που ορίζει η συγκεκριμένη νομοθετική διάταξη. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση που έχει κριθεί αναγκαία η παρακολούθηση ειδικού συμβουλευτικού-θεραπευτικού προγράμματος σε δημόσιο φορέα και το εν λόγω πρόσωπο δεν ολοκληρώσει υπαίτια την παρακολούθηση του προγράμματος, τότε ο εισαγγελέας διακόπτει τη διαδικασία διαμεσολάβησης και προκαλεί την αναδρομική άρση των επελθόντων αποτελεσμάτων. Συνεπώς, ανασύρεται η δικογραφία από το αρχείο και συνεχίζεται η ποινική διαδικασία κατά τις κοινές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Η εισαχθείσα πρόβλεψη σκοπεί να εξασφαλίσει την ουσιαστική συμμόρφωση του εν λόγω προσώπου στις επιταγές της ποινικής διαμεσολάβησης, αντί μίας προσχηματικής ή ωφελμιστικής συμμετοχής του στη διαδικασία.

μετά, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα και για τρία έτη μετά, εφόσον πρόκειται για κακούργημα³².

Ο νόμος τέλος ορίζει ως αρμόδια αρχή για την παρακολούθηση της εφαρμογής της Σύμβασης τη Γενική Γραμματεία Οικογενειακής Πολιτικής & Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και συγκεκριμένα τη Διεύθυνση Σχεδιασμού, Δημιουργίας Προτύπων και Παρακολούθησης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων και κατανέμει αρμοδιότητες και υποχρεώσεις στις συναρμόδιες κρατικές αρχές και Υπηρεσίες (άρθρο 4). Ειδικότερα, προστίθενται στις αρμοδιότητές της ως άνω Διεύθυνσης ο συντονισμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των πολιτικών και των μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από την εν λόγω Σύμβαση, καθώς και ο συντονισμός της συλλογής των στοιχείων, η ανάλυση και επεξεργασία τους και η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων.

³² Τροποποιήθηκε το άρθρο 16 του ν. 3500/2006 για την παραγραφή των εγκλημάτων ενδοοικογενειακής βίας (άρθρα 6, 7 και 9 του ν. 3500/2006), ώστε η παραγραφή των εγκλημάτων αυτών, όταν στρέφονται κατά ανηλίκων, να αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση του θύματος και για ένα έτος μετά, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα, και για τρία έτη μετά, εφόσον πρόκειται για κακούργημα. Με την προσθήκη αυτή, το άρθρο 16 του ν. 3500/2006 εναρμονίζεται με το άρθρο 113 του Ποινικού Κώδικα, για την καλύτερη διασφάλιση των δικαιωμάτων των ανήλικων θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στο άρθρο 58 της Σύμβασης.

3. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

3.1 Ομαδοποίηση κατηγοριών των φορέων υλοποίησης θεραπευτικών προγραμμάτων

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται τα είδη των φορέων στους οποίους παραπέμπουν οι Εισαγγελίες Πρωτοδικών³³ τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης:

Είδος φορέα	Αριθμός Εισαγγελιών Πρωτοδικών που συνεργάζονται με τους εν λόγω φορείς
Νοσοκομείο	14
Δήμος	7
ΕΚΚΑ	6
ΜΚΟ (Μη Κυβερνητική Οργάνωση)	4
ΑΜΚΕ (Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία)	2
Περιφέρεια	1
ΔΗΚΕΠΑΠ (Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού και Ανάπτυξης)	1
ΝΠΙΔ (Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου)	1
Δυνατότητα παραπομπής σε 2 φορείς *	7
Καμία παραπομπή **	20
Σύνολο	63

³³ Αναλυτικός πίνακας με τις 63 Εισαγγελίες Πρωτοδικών της Ελλάδας, καθώς επίσης και στοιχεία επικοινωνίας, διαθέσιμος στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης [εδώ](#).

* Στον επόμενο πίνακα αναλύονται οι Εισαγγελίες που έχουν την δυνατότητα παραπομπής σε 2 φορείς:

Είδη φορέων	Αριθμός Εισαγγελιών Πρωτοδικών που συνεργάζονται με τους εν λόγω φορείς
ΑΜΚΕ & Νοσοκομείο	3
ΕΚΚΑ & Δήμος	2
ΑΜΚΕ & ΝΠΔΔ	1
ΜΚΟ & Νοσοκομείο	1
Σύνολο	7

Αξίζει να σημειωθεί πως στο ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης παραπέμπουν οι Εισαγγελίες Πρωτοδικών Βέροιας, Έδεσσας, Θεσσαλονίκης, Κατερίνης, Κιλκίς και Χαλκιδικής.

3.2 Χαρτογράφηση συνεργασίας Εισαγγελιών Πρωτοδικών με φορείς υλοποίησης θεραπευτικών προγραμμάτων

27

1. Εισαγγελία Πρωτοδικών Αγρινίου

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αγρινίου τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών- θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης (ν. 3500/2006).

2. Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)- Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης Αμπελοκήπων, το οποίο αποτελεί την Κεντρική Υπηρεσία υποδοχής των πολιτών που αντιμετωπίζουν κατάσταση κρίσης και έχουν αίτημα την ψυχοκοινωνική προστασία τους. Το συμβουλευτικό- θεραπευτικό πρόγραμμα για την εφαρμογή της ποινικής διαμεσολάβησης που λειτουργεί

στο Κέντρο, προσφέρει ψυχολογική υποστήριξη στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, με παραπομπές από Εισαγγελίες, Αεροδικεία, Στρατοδικεία και Ναυτοδικεία.

3. Εισαγγελία Πρωτοδικών Αιγίου

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Αιγίου τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών - θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

4. Εισαγγελία Πρωτοδικών Αλεξανδρούπολης

Βία Stop - Ινστιτούτο Πρόληψης και Θεραπείας της Βίας και Προώθησης της Ισότητας των Φύλων (ΑΜΚΕ) με έδρα την Καβάλα. Πραγματοποιεί πρόγραμμα αντιμετώπισης ενδοοικογενειακής βίας, για τους θύτες της ενδοοικογενειακής βίας, οι οποίοι παραπέμπονται από τις δικαστικές αρχές, δημιουργώντας ομάδες διαχείρισης θυμού, ατομικές και ομαδικές συνεδρίες θυτών, προσεγγίζοντας τους και προσφέροντας θεραπευτικές λύσεις.

Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης, Παιδείας και Περιβάλλοντος- Πολυκοινωνικό, του Δήμου Αλεξανδρούπολης (ΝΠΔΔ).

5. Εισαγγελία Πρωτοδικών Αμαλιάδας

Τμήμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης, της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας, με έδρα τον Πύργο (ΝΠΔΔ).

Ελλείπει εξειδικευμένης εκπαίδευσης - κατάρτισης των στελεχών του προσωπικού του συνεργαζόμενου φορέα στην υλοποίηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης,

υπάρχει, την παρούσα στιγμή, αδυναμία ανάληψης των δραστών που παραπέμπονται από την αρμόδια Εισαγγελία.

6. Εισαγγελία Πρωτοδικών Άμφισσας

Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας του νομού Φωκίδος της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος (ΜΚΟ).

7. Εισαγγελία Πρωτοδικών Άρτας

Ψυχιατρική Κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Άρτας (Νοσοκομείο).

8. Εισαγγελία Πρωτοδικών Βέροιας

1/ Το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)- Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης Φοίνικα Θεσσαλονίκης, το οποίο αποτελεί την Κεντρική Υπηρεσία υποδοχής των πολιτών που αντιμετωπίζουν κατάσταση κρίσης και έχουν αίτημα την ψυχοκοινωνική προστασία τους στη Βόρεια Ελλάδα. Το συμβουλευτικό- θεραπευτικό πρόγραμμα για την εφαρμογή της ποινικής διαμεσολάβησης που λειτουργεί στο Κέντρο, προσφέρει ψυχολογική υποστήριξη στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, με παραπομπές από Εισαγγελίες, Αεροδικεία, Στρατοδικεία και Ναυτοδικεία.

2/ Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Αλληλεγγύης της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας - Παιδείας - Πολιτισμού του Δήμου Βέροιας (Δήμος). Σε εκκρεμότητα η υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τα στελέχη του προσωπικού του συνεργαζόμενου φορέα από το ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης.

9. Εισαγγελία Πρωτοδικών Βόλου

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Βόλου, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Βόλου (Νοσοκομείο).

10. Εισαγγελία Πρωτοδικών Γιαννιτσών

Συμβουλευτικό Κέντρο Στήριξης Οικογενείας του Δήμου Πέλλας (Δημοτική Κοινωφελής Επιχείρηση Πολιτισμού και Ανάπτυξης του Δήμου Πέλλας-ΔΗ.Κ.Ε.Π.Α.Π.). Το Κέντρο, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς λειτουργούς της Επιχείρησης και άλλους φορείς, στηρίζουν πολίτες που αντιμετωπίζουν προβλήματα σε προσωπικό και οικογενειακό επίπεδο.

11. Εισαγγελία Πρωτοδικών Γρεβενών

Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Κοζάνης, της Εταιρείας Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Αποκατάστασης (ΑΜΚΕ). Ο φορέας συνεργάζεται με τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Γρεβενών και Κοζάνης.

12. Εισαγγελία Πρωτοδικών Γυθείου

Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Λακωνίας, της Αποστολής (ΜΚΟ).

30

13. Εισαγγελία Πρωτοδικών Δράμας

1/ Κέντρο Ψυχικής Υγείας Δράμας, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Δράμας (Νοσοκομείο).

2/ Βία Stop- Ινστιτούτο Πρόληψης και Θεραπείας της Βίας και Προώθησης της Ισότητας των Φύλων (ΑΜΚΕ), με έδρα την Καβάλα. Πραγματοποιεί πρόγραμμα αντιμετώπισης ενδοοικογενειακής βίας, για τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, οι οποίοι παραπέμπονται από τις δικαστικές αρχές, δημιουργώντας ομάδες διαχείρισης θυμού, ατομικές και ομαδικές συνεδρίες θυτών, προσεγγίζοντας τους και προσφέροντας θεραπευτικές λύσεις.

14. Εισαγγελία Πρωτοδικών Έδεσσας

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)- Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης Φοίνικα Θεσσαλονίκης, το οποίο αποτελεί την Κεντρική Υπηρεσία

υποδοχής των πολιτών που αντιμετωπίζουν κατάσταση κρίσης και έχουν αίτημα την ψυχοκοινωνική προστασία τους στη Βόρεια Ελλάδα. Το συμβουλευτικό-θεραπευτικό πρόγραμμα για την εφαρμογή της ποινικής διαμεσολάβησης που λειτουργεί στο Κέντρο, προσφέρει ψυχολογική υποστήριξη στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, με παραπομπές από Εισαγγελίες, Αεροδικεία, Στρατοδικεία και Ναυτοδικεία.

15.Εισαγγελία Πρωτοδικών Ευρυτανίας

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Καρπενησίου, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Καρπενησίου (Νοσοκομείο).

16.Εισαγγελία Πρωτοδικών Ζακύνθου

Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Κεφαλονιάς, Ιθάκης & Ζακύνθου, της Μετάβασης (ΑΜΚΕ). Η έδρα της μονάδας είναι στο Αργοστόλι και το παράρτημα της στην Ζάκυνθο.

31

17.Εισαγγελία Πρωτοδικών Ηλείας

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Ηλείας τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών - θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

18.Εισαγγελία Πρωτοδικών Ηρακλείου

Εταιρεία Συστημικής Θεραπείας και Παρέμβασης σε Άτομα Οικογένειες και Ευρύτερα Συστήματα- ΕΣΥΘΕΠΑΣ (ΜΚΟ)

Ψυχιατρική Κλινική Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου (Νοσοκομείο).

19. Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσπρωτίας

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Ηγουμενίτσας, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Φιλιατών (Νοσοκομείο). Αυτή τη στιγμή, παρατηρείται έλλειψη εξειδικευμένης εκπαίδευσης - κατάρτισης των στελεχών του προσωπικού του συνεργαζόμενου φορέα στην υλοποίηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης (ο φορέας υλοποιεί συμβουλευτικά και όχι θεραπευτικά προγράμματα).

20. Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)- Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης Φοίνικα Θεσσαλονίκης, το οποίο αποτελεί την Κεντρική Υπηρεσία υποδοχής των πολιτών που αντιμετωπίζουν κατάσταση κρίσης και έχουν αίτημα την ψυχοκοινωνική προστασία τους στη Βόρεια Ελλάδα. Το συμβουλευτικό-θεραπευτικό πρόγραμμα για την εφαρμογή της ποινικής διαμεσολάβησης που λειτουργεί στο Κέντρο, προσφέρει ψυχολογική υποστήριξη στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, με παραπομπές από Εισαγγελίες, Αεροδικεία, Στρατοδικεία και Ναυτοδικεία.

32

21. Εισαγγελία Πρωτοδικών Θηβών

Κέντρα Κοινότητας των δήμων Θηβαίων, Τανάγρας και Αλιάρτου (Δήμος).

22. Εισαγγελία Πρωτοδικών Ιωαννίνων

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Ιωαννίνων, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων (Νοσοκομείο).

23. Εισαγγελία Πρωτοδικών Καβάλας

1/Βία Stop- Ινστιτούτο Πρόληψης και Θεραπείας της Βίας και Προώθησης της Ισότητας των Φύλων (ΑΜΚΕ), με έδρα την Καβάλα. Πραγματοποιεί πρόγραμμα αντιμετώπισης ενδοοικογενειακής βίας, για τους δράστες

ενδοοικογενειακής βίας, οι οποίοι παραπέμπονται από τις δικαστικές αρχές, δημιουργώντας ομάδες διαχείρισης θυμού, ατομικές και ομαδικές συνεδρίες θυτών, προσεγγίζοντας τους και προσφέροντας θεραπευτικές λύσεις.

2/Κέντρο Ψυχικής Υγείας, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Καβάλας (Νοσοκομείο).

24.Εισαγγελία Πρωτοδικών Καλαβρύτων

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμψει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Καλαβρύτων τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

25.Εισαγγελία Πρωτοδικών Καλαμάτας

Η Εισαγγελία Πρωτοδικών Καλαμάτας παραπέμπει τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας στο Κέντρο Ψυχικής Υγείας Καλαμάτας, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Καλαμάτας, ο φορέας όμως δεν υλοποιεί σχετικά συμβουλευτικά-θεραπευτικά προγράμματα.

33

26.Εισαγγελία Πρωτοδικών Καρδίτσας

Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας και ΑμεΑ (Πρόνοια) της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας, Δημόσιας Υγείας και ΑμεΑ του Δήμου Καρδίτσας (Δήμος).

27.Εισαγγελία Πρωτοδικών Καστοριάς

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμψει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Καστοριάς τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

28.Εισαγγελία Πρωτοδικών Κατερίνης

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)- Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης Φοίνικα Θεσσαλονίκης, το οποίο αποτελεί την Κεντρική Υπηρεσία υποδοχής των πολιτών που αντιμετωπίζουν κατάσταση κρίσης και έχουν αίτημα την ψυχοκοινωνική προστασία τους στη Βόρεια Ελλάδα. Το συμβουλευτικό- θεραπευτικό πρόγραμμα για την εφαρμογή της ποινικής διαμεσολάβησης που λειτουργεί στο Κέντρο, προσφέρει ψυχολογική υποστήριξη στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, με παραπομπές από Εισαγγελίες, Αεροδικεία, Στρατοδικεία και Ναυτοδικεία.

29.Εισαγγελία Πρωτοδικών Κέρκυρας

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Κέρκυρας των τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

34

30.Εισαγγελία Πρωτοδικών Κεφαλληνίας

1/Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Κεφαλονιάς, Ιθάκης & Ζακύνθου, της Μετάβασης (ΑΜΚΕ). Η έδρα της μονάδας είναι στο Αργοστόλι και το παράρτημα της στην Ζάκυνθο.

2/Κέντρο Ψυχικής Υγείας Αργοστολίου και Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο, τα οποία υπάγονται στο Γενικό Νοσοκομείο Κεφαλληνίας (Νοσοκομείο).

31.Εισαγγελία Πρωτοδικών Κιλκίς

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)- Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης Φοίνικα Θεσσαλονίκης, το οποίο αποτελεί την Κεντρική Υπηρεσία υποδοχής των πολιτών που αντιμετωπίζουν κατάσταση κρίσης και έχουν αίτημα την ψυχοκοινωνική προστασία τους στη Βόρεια Ελλάδα. Το

συμβουλευτικό- θεραπευτικό πρόγραμμα για την εφαρμογή της ποινικής διαμεσολάβησης που λειτουργεί στο Κέντρο, προσφέρει ψυχολογική υποστήριξη στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, με παραπομπές από Εισαγγελίες, Αεροδικεία, Στρατοδικεία και Ναυτοδικεία.

32. Εισαγγελία Πρωτοδικών Κοζάνης

Γενικό Νοσοκομείο Κοζάνης «Μαμάτσειο» (Νοσοκομείο). Έλλειψη εξειδικευμένης εκπαίδευσης- κατάρτισης των στελεχών του προσωπικού του συνεργαζόμενου φορέα στην υλοποίηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

33. Εισαγγελία Πρωτοδικών Κορίνθου

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Κορίνθου τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

35

34. Εισαγγελία Πρωτοδικών Κυπαρισσίας

Κέντρο Κοινότητας Δήμου Πύλου- Νέστορος (Δήμος).

35. Εισαγγελία Πρωτοδικών Κω

Κέντρο Κοινότητας Δήμου Κω (Δήμος).

36. Εισαγγελία Πρωτοδικών Λαμίας

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Λαμίας τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

37.Εισαγγελία Πρωτοδικών Λάρισας

Τμήμα Υποστήριξης Ερευνών και Κοινωνικής Αρωγής της Διεύθυνσης Πρόνοιας του Δήμου Λαρισαίων (Δήμος).

38.Εισαγγελία Πρωτοδικών Λασιθίου

Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας νομού Λασιθίου «Η Αρωγή» (ΑΜΚΕ-Ν.Π.Ι.Δ).

39.Εισαγγελία Πρωτοδικών Λευκάδας

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Λευκάδας τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

40.Εισαγγελία Πρωτοδικών Λιβαδειάς

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Λιβαδειάς τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

41.Εισαγγελία Πρωτοδικών Μεσολογγίου

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Μεσολογγίου τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

42.Εισαγγελία Πρωτοδικών Μυτιλήνης

Γραφείο Ψυχολόγων Γενικού Νοσοκομείου Μυτιλήνης (Νοσοκομείο).

43.Εισαγγελία Πρωτοδικών Νάξου

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Νάξου τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

44.Εισαγγελία Πρωτοδικών Ναυπλίου

Τμήμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Διεύθυνσης Δημόσια Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας του Δήμου Ναυπλιέων (Δήμος).

45.Εισαγγελία Πρωτοδικών Ξάνθης

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Ξάνθης τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

37

46.Εισαγγελία Πρωτοδικών Ορεστιάδας

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Ορεστιάδας (Νοσοκομείο).

47.Εισαγγελία Πρωτοδικών Πατρών

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Πατρών τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

48.Εισαγγελία Πρωτοδικών Πειραιώς

1/Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)- Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης Πειραιά, το οποίο προσφέρει τις υπηρεσίες του στον Δήμο του

Πειραιά, καθώς και στην ευρύτερη Περιφερειακή Ενότητα του Πειραιά και, μεταξύ άλλων, διαμεσολαβεί, έπειτα από εισαγγελική εντολή, σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας στα πλαίσια του νόμου 3500/2006.

2/Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας της Διεύθυνσης Κοινωνικής προστασίας και Αλληλεγγύης του Δήμου Κερατσινίου- Δραπετσώνας (Δήμος).

49.Εισαγγελία Πρωτοδικών Πολύγυρου Χαλκιδικής

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ)-Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης Φοίνικα Θεσσαλονίκης, το οποίο αποτελεί την Κεντρική Υπηρεσία υποδοχής των πολιτών που αντιμετωπίζουν κατάσταση κρίσης και έχουν αίτημα την ψυχοκοινωνική προστασία τους στη Βόρεια Ελλάδα. Το συμβουλευτικό - θεραπευτικό πρόγραμμα για την εφαρμογή της ποινικής διαμεσολάβησης που λειτουργεί στο Κέντρο, προσφέρει ψυχολογική υποστήριξη στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας, με παραπομπές από Εισαγγελίες, Αεροδικεία, Στρατοδικεία και Ναυτοδικεία.

38

50.Εισαγγελία Πρωτοδικών Πρέβεζας

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Πρέβεζας τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών - θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

51.Εισαγγελία Πρωτοδικών Ρεθύμνης

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Ρεθύμνου, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Ρεθύμνου (Νοσοκομείο). Ελλείψει εξειδικευμένου προσωπικού για την υλοποίηση συμβουλευτικών- θεραπευτικών προγραμμάτων, ο φορέας προχωρά σε μία ψυχιατρική εκτίμηση, ένα τεστ προσωπικότητας και μια κοινωνική έρευνα, τα οποία κοινοποιεί στην αρμόδια Εισαγγελία.

52.Εισαγγελία Πρωτοδικών Ροδόπης

Ψυχιατρικό Τμήμα Γενικού Νοσοκομείου Κομοτηνής « Σισμανόγλειο»
(Νοσοκομείο).

53.Εισαγγελία Πρωτοδικών Ρόδου

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Ρόδου τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

54.Εισαγγελία Πρωτοδικών Σάμου

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Σάμου, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Σάμου (Νοσοκομείο).

55.Εισαγγελία Πρωτοδικών Σερρών

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Σερρών, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Σερρών (Νοσοκομείο).

56.Εισαγγελία Πρωτοδικών Σπάρτης

Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Λακωνίας, της Αποστολής (ΜΚΟ).

57.Εισαγγελία Πρωτοδικών Σύρου

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Σύρου τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών - θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

58.Εισαγγελία Πρωτοδικών Τρικάλων

Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Τρικάλων «Συν-ειρμός» (ΑΜΚΕ).

59.Εισαγγελία Πρωτοδικών Τρίπολης

Τμήμα Κοινωνικής Αρωγής της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας Πελοποννήσου (Περιφέρεια).

60.Εισαγγελία Πρωτοδικών Φλώρινας

Γενικό Νοσοκομείο Φλώρινας – Ψυχολόγος (Νοσοκομείο).

61.Εισαγγελία Πρωτοδικών Χαλκίδας

Δεν υφίσταται συνεργαζόμενος φορέας, στον οποίο μπορεί να παραπέμπει η Εισαγγελία Πρωτοδικών Χαλκίδας τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.

40

62.Εισαγγελία Πρωτοδικών Χανίων

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Χανίων, το οποίο υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Χανίων (Νοσοκομείο).

63.Εισαγγελία Πρωτοδικών Χίου

Τμήμα Προνοίας της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού του Δήμου Χίου (Δήμος). Αρχικά η Εισαγγελία Πρωτοδικών Χίου παραπέμπει τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας για την παρακολούθηση συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων στον αρμόδιο φορέα του Δήμου. Στη συνέχεια, δύναται να ορισθεί η εκ νέου παραπομπή του δράστη: 1) στο Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων - ΚΕΘΕΑ (χρήστες), 2) στο Ψυχιατρικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Χίου (ψυχιατρικά

περιστατικά), 3) στην Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Χίου (ΑΜΚΕ - Δίκτυο Ψυχαργός) ή 4) στο Κέντρο Ημέρας Ψυχικής Υγείας Χίου (ΜΚΟ Αποστολή).

3.3 Αναφορά εμποδίων/προβλημάτων υλοποίησης των προγραμμάτων

Εκτός από τη συλλογή των απαραίτητων στατιστικών στοιχείων, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την έμφυλη βία (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), τίθεται και το θέμα της γενικότερης αξιολόγησης της καταπολέμησης της ενδοοικογενειακής βίας, της βελτίωσης των ασκούμενων πολιτικών και της απονομής δικαιοσύνης στη χώρα μας. Πιο συγκεκριμένα, από την επικοινωνία με τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών αναφορικά με τα συμβουλευτικά-θεραπευτικά προγράμματα των δραστών, καθώς και με τους κατά τόπους φορείς υλοποίησής τους, έχουν αναδειχθεί τα κάτωθι εμπόδια:

α) Έλλειψη δομών-αρμόδιων φορέων για την υλοποίηση των σχετικών προγραμμάτων

Αν και ο αριθμός των περιστατικών είναι μεγάλος, 16 και πλέον έτη από την έναρξη της ισχύος του θεσμού της ποινικής διαμεσολάβησης στην Ελλάδα, υφίσταται έλλειψη των ανάλογων δομών για την υλοποίηση των συμβουλευτικών - θεραπευτικών προγραμμάτων. Παρά το γεγονός ότι ορισμένες Εισαγγελίες παραπέμπουν σε φορείς που εδράζονται σε γειτονικές περιοχές (π.χ. οι Εισαγγελίες Πρωτοδικών Βέροιας, Έδεσσας, Κατερίνης και Κιλκίς παραπέμπουν στο ΕΚΚΑ Θεσσαλονίκης), ορισμένες Εισαγγελίες δεν παραπέμπουν σε καμία δομή λόγω της έλλειψής τους ή της αδυναμίας τους να αναλάβουν τέτοια περιστατικά. Έτσι, η συγκεκριμένη διάταξη, δεν περιλαμβάνεται στην διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης.

β) Υποτίμηση σχετικής διάταξης από μέρους των Εισαγγελιών

Είκοσι (20) Εισαγγελίες Πρωτοδικών (32% του συνόλου των 63 Εισαγγελιών) δεν παραπέμπουν τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας σε κανέναν φορέα για την παρακολούθηση θεραπευτικού προγράμματος. Υπήρξε μάλιστα και η περίπτωση Εισαγγελίας η οποία αγνοούσε τη σχετική διάταξη του ν. 3500/2006 και δεν είχε παραπέμψει κανένα δράστη που είχε υπαχθεί στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης σε συμβουλευτικό-θεραπευτικό πρόγραμμα.

γ) Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού για την υλοποίηση των προγραμμάτων

Το κατεξοχήν αρμόδιο όργανο για την υλοποίηση αυτών των προγραμμάτων είναι το ΕΚΚΑ, ωστόσο η δράση του περιορίζεται σε Αθήνα, Πειραιά και Θεσσαλονίκη. Κάποιοι δήμοι έχουν ζητήσει σχετική εκπαίδευση από το ΕΚΚΑ, ωστόσο προς το παρόν δεν έχει υλοποιηθεί καμία εκπαιδευτική δράση. Οι υπόλοιποι φορείς που υλοποιούν σχετικά προγράμματα βασίζονται στο υπάρχον προσωπικό το οποίο δεν έχει λάβει κάποια εξειδικευμένη εκπαίδευση για την αντιμετώπιση δραστών ενδοοικογενειακής βίας (ψυχολόγοι, ψυχίατροι και κοινωνικοί λειτουργοί). Τα προγράμματα που υλοποιούνται είναι κυρίως συμβουλευτικού χαρακτήρα. Σύμφωνα μάλιστα με τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από τις Εισαγγελίες, καταγράφηκαν και φορείς που αρνούνται να αναλάβουν τα περιστατικά που παραπέμπονται από τις αρμόδιες Εισαγγελίες Πρωτοδικών, είτε λόγω αδυναμίας ανταπόκρισης σε αυτό το εξειδικευμένο πεδίο είτε λόγω υπο-στελέχωσής τους.

δ) Έλλειψη συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων υλοποίησης των προγραμμάτων

Στη συντριπτική τους πλειοψηφία, τα σχετικά προγράμματα υλοποιούνται από κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους, που υπηρετούν στους δημόσιους φορείς. Υπάρχουν όμως αρκετές περιπτώσεις περιστατικών για τα οποία απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις ιατρικής είτε και ψυχιατρικής, όταν π.χ. ο δράστης είτε είναι εξαρτημένος από την χρήση ουσιών, είτε παρουσιάζει προβλήματα ψυχικής υγείας. Στις περιπτώσεις αυτές, χρειάζεται η συνδρομή

κυρίως ψυχιάτρων, οπότε η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παραπομπή σε κάποιο φορέα ψυχικής υγείας (π.χ. ψυχιατρικό νοσοκομείο είτε κέντρο ψυχικής υγείας). Εξακολουθεί όμως να παραμένει προβληματικό το γεγονός ποιος θα κρίνει εάν ο συγκεκριμένος ενδιαφερόμενος αντιμετωπίζει πράγματι πρόβλημα ψυχικής υγείας και τι θα συμβεί όταν περισσότεροι δημόσιοι φορείς διατείνονται πως δεν είναι αρμόδιοι. Στις περιπτώσεις αυτές, δεν υφίσταται συνεργασία των εμπλεκόμενων φορέων, οι οποίοι κατόπιν ενημέρωσης του αρμόδιου Εισαγγελέα, μπορεί να χρειαστεί να εφαρμόσουν από κοινού το κατάλληλο για την κάθε περίπτωση θεραπευτικό πρόγραμμα.

3.4 Προτάσεις βελτίωσης

Ένα τόσο σύνθετο φαινόμενο όπως η ενδοοικογενειακή βία, απαιτεί συστηματική αντιμετώπιση. Ο σχεδιασμός των σχετικών δράσεων οφείλει να περιλαμβάνει την κατάστρωση κατάλληλων νομοθετικών μέτρων αλλά και την ανάπτυξη δράσεων για τη λειτουργία οργανωμένων δομών, στελεχωμένων από εξειδικευμένο προσωπικό, για την υλοποίηση των εν λόγω θεραπευτικών προγραμμάτων.

43

Βάσει των εμποδίων/προβλημάτων που αναφέρθηκαν ανωτέρω, κάποιες προτάσεις βελτίωσης, για την ενίσχυση του ισχύοντος πλαισίου και την αποτελεσματικότερη λειτουργία των θεραπευτικών προγραμμάτων, ενδεικτικά, είναι οι εξής:

- ✓ Δημιουργία κατάλληλων δομών για την υλοποίηση των συμβουλευτικών – θεραπευτικών προγραμμάτων από τους αρμόδιους φορείς σε επαρχιακές περιοχές όπως: Αγρίνιο, Αίγιο, Καλάβρυτα, Κέρκυρα, Κόρινθο, Λαμία, Λευκάδα, Ξάνθη, Πάτρα και Ρόδο.
- ✓ Νομοθετική πρωτοβουλία προκειμένου να υλοποιείται συγκεκριμένο και ενιαίο πρόγραμμα από τους αρμόδιους φορείς σε όλη την επικράτεια, το οποίο θα έχει ως αποκλειστικό αντικείμενο την υλοποίηση των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες.

- ✓ Ετήσια αξιολόγηση των σχετικών προγραμμάτων, με σκοπό τη βελτίωση των υφιστάμενων παρεμβάσεων προς τον συγκεκριμένο πληθυσμό και τον σχεδιασμό νέων δράσεων και προγραμμάτων.
- ✓ Συντονισμένη, διεπιστημονική και διατομεακή δράση των εμπλεκόμενων φορέων και δημιουργία μνημονίων και πρωτοκόλλων συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων κρατικών υπηρεσιών. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη αποτελεσματικών μέσων επικοινωνίας με τις εισαγγελικές αρχές.
- ✓ Εκτεταμένες εθνικές δραστηριότητες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κοινού για τη διάχυση των προγραμμάτων.
- ✓ Δημιουργία εθνικής βάσης δεδομένων (κοινού πληροφοριακού συστήματος) , όπου όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς θα τηρούν αρχείο των περιστατικών.
- ✓ Συνεχείς εκπαιδεύσεις του προσωπικού των εμπλεκόμενων φορέων όσον αφορά την ενδοοικογενειακή βία, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδεύσεων για την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας. Οι εκπαιδεύσεις είναι απαραίτητες για όλους τους επαγγελματίες για να ενισχύουν τις γνώσεις τους αλλά και για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών.
- ✓ Δημιουργία συμβουλευτικών- θεραπευτικών προγραμμάτων δραστών στον χώρο των καταστημάτων κράτησης, με στόχο τη μείωση της υποτροπής και τη διευκόλυνση της επανένταξης των δραστών στην κοινωνία.
- ✓ Παροχή υπηρεσιών μετάφρασης και διερμηνείας στους αλλοδαπούς δράστες από τους εμπλεκόμενους φορείς υλοποίησης των προγραμμάτων. Οι μεταφραστές που εργάζονται με υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας είναι αναγκαίο να εκπαιδεύονται ώστε να αποκτούν δεξιότητες προκειμένου να κατανοήσουν πώς να χειρίζονται τις περιπτώσεις με επαγγελματικό και εμπιστευτικό τρόπο.

Π.1.2.

**Σχεδιασμός στρατηγικής και μεθοδολογίας της
ποιοτικής (ημιδομημένες συνεντεύξεις ή focus groups)
και ποσοτικής έρευνας (ερωτηματολόγια)**

4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

4.1 Εισαγωγή στην ερευνητική μεθοδολογία

Η ερευνητική μεθοδολογία που υιοθετήθηκε για το Υπο-παραδοτέο 1 (χαρτογράφηση φορέων) ήταν η έρευνα γραφείου μέσω της βιβλιογραφικής ανασκόπησης σε θεσμικά κείμενα και πολιτικές σε διεθνές και εθνικό επίπεδο, «γκρίζα» βιβλιογραφία, καθώς και σχετικές με την ενδοοικογενειακή βία μελέτες της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Όσον αφορά στην χαρτογράφηση των φορέων υλοποίησης θεραπευτικών προγραμμάτων, το Παρατηρητήριο Ισότητας των Φύλων της Γενικής Γραμματείας Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων (ΓΓΔΟΠΙΦ), επικοινωνήσε τηλεφωνικώς με τις 63 Εισαγγελίες Πρωτοδικών της χώρας, έτσι ώστε να καταγράψει τους φορείς που υλοποιούν θεραπευτικά προγράμματα σε δράστες ενδοοικογενειακής βίας και συνεργάζονται με τις Εισαγγελίες σε τοπικό επίπεδο.

46

Στη συνέχεια, ακολούθησαν τηλεφωνικές επικοινωνίες με όλους τους φορείς που οι εισαγγελικές αρχές ανέφεραν, όπου αφενός επιβεβαιώθηκε η συνεργασία των δύο φορέων και αφετέρου καταγράφηκαν τα στοιχεία επικοινωνίας (τηλέφωνο και email). Οι φορείς που υλοποιούν θεραπευτικά προγράμματα για δράστες ενημερώθηκαν για τη συλλογή στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τον ετήσιο αριθμό των δραστών που ολοκλήρωσαν ή διέκοψαν θεραπευτικό πρόγραμμα στα πλαίσια της παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

Τέλος, σε ό,τι αφορά στους σκοπούς της έρευνας με στόχο την αξιολόγηση των συμβουλευτικών - θεραπευτικών προγραμμάτων, διαμορφώθηκαν στο παράρτημα της παρούσας μελέτης τέσσερα (4) ερευνητικά εργαλεία-ερωτηματολόγια, τα οποία απευθύνονται στους φορείς που υλοποιούν θεραπευτικά προγράμματα σε δράστες ενδοοικογενειακής βίας στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης σε όλη τη χώρα. Σύμφωνα με το Συμβούλιο της

Ευρώπης (βλ. *Geldschläger, H. 2019; Hester, M., Lilley, S.- J. 2016*)³⁴, τα προγράμματα δραστών ενδοοικογενειακής βίας, με βάση τα σύγχρονα πρότυπα και τις τρέχουσες κατευθυντήριες γραμμές, GREVIO υπόψη τους παρακάτω παράγοντες, οι οποίοι έχουν ληφθεί υπόψη στην ερευνητική διαδικασία:

- 1) Προτεραιοποίηση της ασφάλειας των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας (γυναίκες και παιδιά), σε συνεργασία με τις αντίστοιχες υπηρεσίες υποστήριξης θυμάτων,
- 2) Προτεραιοποίηση της προοπτικής των παιδιών που ζουν σε περιβάλλον ενδοοικογενειακής βίας, τόσο κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των προγραμμάτων με τους δράστες όσο και κατά τη διάρκεια της συνεργασίας τους με άλλες υπηρεσίες,
- 3) Υποστήριξη των δραστών προς την αλλαγή τους και αναγνώριση της προσωπικής τους επιλογής για χρήση βίας, αμφισβητώντας κάθε άρνηση, αιτιολόγηση ή ενοχοποίηση των τρίτων,
- 4) Προσαρμογή σε διαφορετικούς τύπους ή ομάδες δραστών, βάσει των προσωπικών αναγκών του κάθε θεραπευόμενου δράστη και αποφυγή κοινών συναντήσεων - συνεδριών με το δράστη και το θύμα (προτείνονται ξεχωριστές συνεδρίες),
- 5) Εφαρμογή ολοκληρωμένης, πολυπαραγοντικής προσέγγισης και ολοκλήρωση σε χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο ετών,

---

³⁴ Διαθέσιμα στα: https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/ENGAGE/engage_EN_190313_web.pdf; <https://edoc.coe.int/en/violence-against-women/7144-domestic-and-sexual-violence-perpetrator-programmes-article-16-of-the-istanbul-convention.html>

- 6) Να ληφθούν υπόψιν διαφορετικές πηγές κινήτρων κατά το αρχικό στάδιο και αξιολόγηση/ παρακολούθηση των κινήτρων σε όλη τη διάρκεια της θεραπείας, με στόχο να εντοπίσουν τυχόν αλλαγές στα κίνητρα με την πάροδο του χρόνου,
- 7) Εφαρμογή συστηματικών μεθόδων αξιολόγησης και διαχείρισης της επικινδυνότητας του δράστη. Η αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει μια ποικιλία πηγών πληροφοριών, όπως για παράδειγμα την οπτική του θύματος και τυχόν επίσημα διαθέσιμα δεδομένα (στοιχεία της αστυνομίας και άλλων υπηρεσιών),
- 8) Εξασφάλιση εκπαίδευσης υψηλού επιπέδου για τα στελέχη των φορέων (π.χ. ολοκληρωμένη κατανόηση της δυναμικής των βίαιων σχέσεων, της δέσμευσης για σχέσεις χωρίς βία της ισότητας των φύλων),
- 9) Παρακολούθηση και αξιολόγηση τόσο τη συμβουλευτικής-θεραπευτικής διαδικασίας όσο και των αποτελεσμάτων της.

Οι στόχοι και τα αποτελέσματα της έρευνας θα επιτευχθούν μέσω ενός συνδυασμού ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων, μέσω της απόκτησης και της συλλογής μιας σειράς πρωτογενών και δευτερογενών δεδομένων που θα συγκεντρωθούν σε ένα ολοκληρωμένο αναλυτικό πλαίσιο. Οι μέθοδοι σχεδιασμού και διεξαγωγής έρευνας θα εκκινήσουν αφού η πρόταση πάρει την σχετική έγκριση με την υπογραφή του συμφωνητικού. Σε όλες τις περιπτώσεις, η προσέγγιση των ερωτηθέντων θα γίνει κατά τρόπο ad hoc από τα έμπειρα στελέχη της προτεινόμενης ομάδας έργου που αρχικά θα δώσουν τη συγκατάθεσή τους για συνέντευξη πριν την υποβολή των ερωτήσεων.

Η έρευνα έχει σχεδιαστεί με στόχο να καταρτίσει το προφίλ των δραστών μέσω της καταγραφής δεδομένων σχετικά με το δημογραφικό προφίλ τους, τις συνθήκες και τη σχέση με το θύμα, την οικογενειακή κατάσταση, τον τόπο καταγωγής τους, το εκπαιδευτικό επίπεδο, την επαγγελματική κατάσταση, την επανάληψη ή μη της βιαιότητας και ως εκ τούτου στοχεύει στο να είναι αντιπροσωπευτική. Επιπλέον, η συλλογή των στατιστικών δεδομένων σε ό,τι

αφορά στο φύλο των θυτών και των θυμάτων θα επιτρέψει την προσθήκη της διάστασης του φύλου στην ανάλυση των αποτελεσμάτων.

Η δομή της έρευνας έχει το πλεονέκτημα να διευκολύνει τη συλλογή δεδομένων που σχετίζονται με την άμεση επαφή των ερωτηθέντων με τους δράστες. Αυτό έχει τη δυνατότητα να παρέχει πιο αξιόπιστα δεδομένα που μπορούν να εκτιμηθούν ευκολότερα. Τα ερωτηματολόγια επικεντρώνουν την αξιολόγηση σε έναν αριθμό καίριων θεμάτων, επιτρέποντας έτσι την ανάπτυξη μιας συνολικής εκτίμησης μέσω της στοχευμένης συλλογής ποιοτικών δεδομένων.

4.2 Παρουσίαση ερευνητικών εργαλείων

4.2.1 Πρότυπο (ηλεκτρονικού) ερωτηματολογίου προς τους φορείς υλοποίησης θεραπευτικών προγραμμάτων για δράστες ενδοοικογενειακής βίας

Η κατάρτιση πρότυπου ερωτηματολογίου αποσκοπεί στην διευκόλυνση της συγκέντρωσης των απαραίτητων πληροφοριών για την ανάλυση των δεδομένων, που αφορούν στο προφίλ των δραστών, αλλά κυρίως στη διαδικασία διαμεσολάβησης και υλοποίησης θεραπευτικών προγραμμάτων από τους υπεύθυνους φορείς. Τα πρότυπα ερωτηματολόγια αποτελούνται από «κλειστές» και «ανοικτές» ερωτήσεις. Στις «κλειστές» ερωτήσεις οι ερευνητές προκαθορίζουν τις απαντήσεις, οπότε οι συμμετέχοντες καλούνται να επιλέξουν μεταξύ των προκαθορισμένων απαντήσεων. Οι «ανοικτές» ερωτήσεις δεν έχουν προκαθορισμένες απαντήσεις, αλλά επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να απαντήσουν οτιδήποτε επιθυμούν.

Στο πλαίσιο της έρευνας θα διεξαχθεί συμπλήρωση ερωτηματολογίων με κατ' ελάχιστον **40** εκπροσώπους φορέων (1 εκπρόσωπος ανά φορέα) υλοποίησης από τους καταγεγραμμένους υφιστάμενους φορείς της χαρτογράφησης του Παρατηρητηρίου της ΓΓΔΟΠΦ στους οποίους θα απευθυνθεί το ερωτηματολόγιο. Τα ερωτηματολόγια θα αποσταλούν σε ηλεκτρονική μορφή μέσω πλατφόρμας αυτόματης συμπλήρωσης ερωτηματολογίου για την διευκόλυνση της γραφιστικής αποτίμησης στατιστικών δεδομένων. Το

ερωτηματολόγιο είναι περιεκτικό ως προς την πληροφορία που θα συγκεντρωθεί και περιλαμβάνει δύο επιμέρους σκέλη, ένα με στατιστικού τύπου ερωτήσεις (12 ερωτήματα) που αφορούν στο προφίλ των δραστών και ένα δεύτερο με 17 ερωτήματα που αφορούν την υλοποίηση των προγραμμάτων. Ορισμένα ανοιχτού τύπου ερωτήματα χρησιμοποιήθηκαν για την αιτιολόγηση των απαντήσεων σε ειδικά ζητήματα σημαντικού ενδιαφέροντος.

Οι ενότητες του ερωτηματολογίου αφορούν τις παρακάτω παραμέτρους που θα καταγραφούν τα παρακάτω δεδομένα:

- Ηλικία
- Φύλο
- Εθνικότητα/ υπηκοότητα
- Μορφωτικό/ εκπαιδευτικό επίπεδο
- Γεωγραφική περιοχή - τόπος διαμονής
- Είδος βίας που ασκήθηκε
- Προγενέστερη παραβατική συμπεριφορά (πρώτη φορά που ασκήθηκε βία)
- Εξαρτημένος-η από
- Σχέση δράστη με το θύμα
- Ιστορικό βίας δράστη, κατά την παιδική-εφηβική του ηλικία

Πριν ξεκινήσει η ανάλυση των αποτελεσμάτων, θα πρέπει να διευκρινιστεί εάν το μέγεθος του δείγματος πληροί τις προϋποθέσεις για την ανάλυση των δεδομένων (κατ' ελάχιστον 80 τις εκατό επί του συνόλου των φορέων) και αν επιτρέπει την γενίκευση των σχετικών αποτελεσμάτων στο σύνολο των φορέων υλοποίησης της Ελλάδος και αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η συγκεκριμένη ανάλυση να αφορά μόνο τις συγκεκριμένες περιπτώσεις. Σύμφωνα με αυτή την διευκρίνιση είναι εφικτή η αποτύπωση των σχετικών αποτελεσμάτων με κατανομές συχνοτήτων και διαγράμματα.

Το αρμόδιο μέλος της Ομάδας Έργου θα επικοινωνήσει με τον υπεύθυνο του κάθε φορέα του δείγματος προκειμένου να τον ενημερώσει για την διεξαγωγή

της έρευνας, τους σκοπούς της και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Το ερωτηματολόγιο θα είναι ηλεκτρονικό. Η πρόσκληση συμμετοχής στην έρευνα θα γίνει με αποστολή email στους υποψήφιους συμμετέχοντες. Οι ερωτώμενοι για να απαντήσουν το ερωτηματολόγιο, θα ακολουθούν τον σύνδεσμο που θα βρίσκεται στην πρόσκληση συμμετοχής στην έρευνα (e.g. Survey Monkey) και ακολουθούν τη ροή των ερωτήσεων. Για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα δοθεί κατ' ανώτερο χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών, ακολουθώντας το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου.

Σε συνέχεια της συγκέντρωσης του αρχείου των απαντήσεων που θα συγκεντρωθούν από τα ερωτηματολόγια, ο υπεύθυνος διεξαγωγής της έρευνας θα προχωρήσει στην ανάλυση και επεξεργασία των απαντήσεων με τα κατάλληλα μεθοδολογικά εργαλεία ποσοτικής έρευνας.

4.2.2 *Πρότυπος οδηγός ημιδομημένης συνέντευξης για στελέχη φορέων υλοποίησης θεραπευτικών προγραμμάτων*

51

Σε συνέχεια της αποστολής του ερωτηματολογίου προς το σύνολο των φορέων που υλοποιούν θεραπευτικά προγράμματα δραστών ενδοοικογενειακής βίας και σε συνεργασία με την αναθέτουσα αρχή, ο υπεύθυνος υλοποίησης της έρευνας θα επιλέξει κατ' ελάχιστον **είκοσι (20)** επαγγελματίες που εμπλέκονται στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των ανωτέρω προγραμμάτων για τη διενέργεια ημιδομημένων συνεντεύξεων με έδρα την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, την Καβάλα και τη Χίο, στις οποίες εδρεύουν στοχευόμενοι φορείς υλοποίησης. Η επιλογή θα πραγματοποιηθεί ανάλογα και με το περιεχόμενο των στοιχείων που θα έχουν συλλεχθεί από τα σχετικά ερωτηματολόγια. Σε αυτές τις συνεντεύξεις θα μπορούν να λάβουν μέρος και εκπρόσωποι γυναικείων οργανώσεων. Το αρμόδιο μέλος της Ομάδας Έργου θα επικοινωνήσει με τον υπεύθυνο του κάθε φορέα προκειμένου να υποδείξει τους συμμετέχοντες και να προγραμματιστεί η διενέργεια της συνέντευξης (τόπος, χρόνος). Οι συνεντεύξεις θα πραγματοποιηθούν διά ζώσης ή εναλλακτικά μέσω τηλεδιάσκεψης, εάν δε το επιτρέπουν οι επιδημιολογικές συνθήκες της χώρας.

Με την έγγραφη συγκατάθεση του/των συμμετέχοντα/-ων, η συνέντευξη θα μαγνητοφωνηθεί για λόγους ακριβούς καταγραφής των δεδομένων. Στην συνέχεια, ο ανάδοχος θα συγκεντρώσει το αρχείο των απομαγνητοφωνημένων συνεντεύξεων και θα προχωρήσει στην σύνθεση, επεξεργασία και ανάλυση αυτών με τη μέθοδο θεματικής ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων. Η θεματική ανάλυση περιλαμβάνει 5 βήματα-στάδια:

- Μετεγγραφή (απομαγνητοφώνηση)
- Προσεχτική ανάγνωση των κειμένων, εντοπισμός και συγκέντρωση των αποσπασμάτων που αντιστοιχούν σε κάθε ερευνητικό ερώτημα και υπο-ερώτημα
- Κωδικοποίηση
- Μετάβαση από τους κωδικούς στα θέματα
- Έκθεση των ευρημάτων

Η μέθοδος της θεματικής ανάλυσης, σε αντίθεση με άλλες μεθόδους ανάλυσης είναι μία αρκετή ευέλικτη μέθοδος ανάλυσης και μπορεί να αξιοποιηθεί ιδιαίτερα ως προς την ευέλικτη ανίχνευση των δεδομένων που σχετίζονται με συγκεκριμένα ερευνητικά ερωτήματα. Ως εκ τούτου, ο προκαθορισμός των ερευνητικών ερωτημάτων λειτουργεί ως οδηγός κατά τη διεξαγωγή της θεματικής ανάλυσης.

4.2.3 Πρότυπος οδηγός εστιασμένης συζήτησης (focus groups) για στελέχη των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Ο ανάδοχος θα διενεργήσει σειρά εστιασμένων συζητήσεων (focus groups) με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Ενδεικτικά, θα διενεργηθούν εστιασμένες συζητήσεις (focus groups) με στελέχη των αστυνομικών και δικαστικών αρχών, κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών υγείας.

Οι συνεντεύξεις θα διενεργηθούν, πλέον των ατομικών ημιδομημένων συνεντεύξεων, με τη μορφή focus groups σε κατ' ελάχιστον είκοσι (20) στελέχη των ανωτέρω αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών. Ο αριθμός των ομάδων εστιασμένης συζήτησης και των συμμετεχόντων τους θα καθοριστεί σε συνεργασία με την αναθέτουσα αρχή, ανάλογα με τα ισχύοντα υγειονομικά δεδομένα, κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας.

Το αρμόδιο μέλος της Ομάδας Έργου θα επικοινωνήσει με τον υπεύθυνο της κάθε κρατικής υπηρεσίας, προκειμένου να υποδείξει τους συμμετέχοντες και να προγραμματιστεί η διενέργεια της εστιασμένης συζήτησης/focus group (τόπος, χρόνος). Οι συνεντεύξεις θα πραγματοποιηθούν δια ζώσης και εναλλακτικά μέσω τηλεδιάσκεψης, εάν δε το επιτρέπουν οι επιδημιολογικές συνθήκες της χώρας.

Με την έγγραφη συγκατάθεση των συμμετεχόντων, η εστιασμένη συζήτηση θα μαγνητοφωνηθεί για λόγους ακριβούς καταγραφής των δεδομένων. Στην συνέχεια, ο ανάδοχος θα συγκεντρώσει το αρχείο των απομαγνητοφωνημένων συζητήσεων και θα προχωρήσει στην σύνθεση, επεξεργασία και ανάλυση αυτών με τη μέθοδο θεματικής ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων, που θα χρησιμοποιηθεί και στην περίπτωση των εστιασμένων συζητήσεων.

4.2.4 Οδηγίες προς τους εκπροσώπους των φορέων

Στον/στην εκπρόσωπο του φορέα που θα το συμπληρώσει το ερωτηματολόγιο θα δίνονται σαφείς οδηγίες. Θα επισημαίνεται ότι τη στιγμή της συμπλήρωσης θα πρέπει να έχει στη διάθεσή του/της τα κοινωνικο-δημογραφικά στοιχεία όλων των δραστών για τα έτη που ζητούνται, καθώς θα κληθεί να απαντήσει στα ερωτήματα αναφορικά με τον/ην κάθε δράστη/ρια ξεχωριστά. Θα διευκρινίζεται, επίσης, ότι το έτος αναφοράς, αφορά το έτος που ξεκίνησε ο/η δράστης/ρια τις συνεδρίες, ανεξαρτήτως του ποιο έτος τις ολοκλήρωσε και η καταγραφή των χαρακτηριστικών του να γίνεται μόνο 1 φορά δηλαδή κατά το έτος που ξεκίνησε τις συνεδρίες στον φορέα.

Επιπρόσθετα, στην ηλεκτρονική αποτύπωση του ερωτηματολογίου θα πρέπει τα ερωτήματα να επαναλαμβάνονται για κάθε δράστη/ρια που έχει παρακολουθήσει θεραπευτικό πρόγραμμα στον εκάστοτε φορέα και για κάθε έτος αναφοράς.

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

5.1 Ελληνική βιβλιογραφία

1. Αρτινοπούλου, Β. & Φαρσεδάκης, Ι. (2003) Ενδοοικογενειακή Βία κατά των Γυναικών: Πρώτη πανελλαδική επιδημιολογική έρευνας, *Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας*, Αθήνα.
2. Αρτινοπούλου Β. (2010), *Επανορθωτική δικαιοσύνη*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη.
3. Αρτινοπούλου Β. (2007), *Το ζήτημα της ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα. Επισκόπηση ερευνών και αξιολόγηση δράσεων και πολιτικών (1995-2005)*, σε Τιμητικό Τόμο για τον Ιωάννη Μανωλεδάκη, Μελέτες ποινικού δικαίου – Εγκληματολογίας – Ιστορίας του εγκλήματος, τόμος 2, εκδ. Σάκκουλα.
4. Αρτινοπούλου Β. (2006), *Ενδοοικογενειακή κακοποίηση γυναικών*, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη.
5. Αρτινοπούλου Β. (2003), *Βία κατά των γυναικών. Οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, σε Τιμητικό τόμο για την Αλίκη Γιωτοπούλου – Μαραγκοπούλου, Δικαιώματα του Ανθρώπου, Έγκλημα – Αντεγκληματική Πολιτική, τόμος Α, (επιμ. Α. Μαγγανάς), εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη.
6. Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας (2021) Υπηρεσίες Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας, *Ετήσια Έκθεση Απολογισμού Έτους 2020*, διαθέσιμη στο:
<http://www.astynomia.gr/images/stories/2021/files21/16062021endooikogerneiakivia.pdf>
7. Γνώση Αναπτυξιακή (2018) Η ποσοτική και ποιοτική αποτίμηση της βίας κατά των γυναικών την περίοδο 2008-2016 και η σύνδεση των ποιοτικών και ποσοτικών όψεων με την οικονομική κρίση. Νέες ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και προκλήσεις πολιτικής (3^η έκδοση), *Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων*.
8. Δημητράτος Ν. (2020), *Το νομοθετικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας στο ελληνικό ποινικό δίκαιο*, περιοδικό Εγκληματολογία, τεύχος 1-2/2020, εκδ. Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 98 – 101.

9. Ζαραφωνίτου Χ. (2008), *Συμπεράσματα στα Πρακτικά Επιμορφωτικής Ημερίδας 28^{ης} /06/2007 για την ενδοοικογενειακή βία: Προοπτικές μετά τον ν. 3500/2006*, εκδ. Αντ. Σάκκουλα.
10. Μπρακουμάτσος Π. (2007), *Ο Ν. 3500/2006 για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Σκέψεις – Παρατηρήσεις*, Ποινική Δικαιοσύνη, τεύχος 12/2007, σελ 1455 επ.
11. Παπαδοπούλου- Κλαμαρή Δ. (2012), *Σκέψεις για τον ν. 3500/2006 (ενδοοικογενειακή βία). Τα προστατευόμενα πρόσωπα και ο σκοπός του νόμου*, ΝοΒ 2012, σελ. 233-244.
12. Πιτσελά Α., Συμεωνίδου- Καστανίδου Ε. (επιμ. 2013), *Αποκαταστατική Δικαιοσύνη σε Ποινικές Υποθέσεις: Προς μια νέα Ευρωπαϊκή Προοπτική*, εκδ. Σάκκουλα.
13. Πλεύρη Α. (2015), *Η νομοθετική αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα και την Κύπρο*, στον τιμητικό τόμο Καθηγητή Νέστορα Κουράκη, Έγκλημα και Ποινική Καταστολή σε εποχή κρίσης (σελ. 1811 επ.), εκδ. Αντ. Σάκκουλα .
14. Τσιώλης, Γ. (2018), *Θεματική ανάλυση ποιοτικών δεδομένων*, στο Γ. Ζαϊμάκης (επιμ.), *Θεωρητικές - Μεθοδολογικές Συμβολές και Μελέτες Περίπτωσης*, Πανεπιστήμιο Κρήτης - Εργαστήριο Κοινωνικής Ανάλυσης και Εφαρμοσμένης Κοινωνικής έρευνας.
15. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (2021), *2η Ετήσια Έκθεση για τη Βία κατά των Γυναικών*, Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής & Ισότητας των Φύλων, Αθήνα, διαθέσιμη στο: <https://isotita.gr/wp-content/uploads/2021/11/2h-ethsia-ekthesi.pdf>
16. SUNIA GEEL (Daphne Project) – Prevent and combat violence against children, young people and women and to protect victims and groups at risk (2013), *Έκθεση της Ελλάδας: Πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των παιδιών, των εφήβων και των γυναικών. Προστασία θυμάτων και ομάδων υψηλού κινδύνου*. Διαθέσιμη στο: <https://www.exchangehouse.ie/userfiles/file/reports/Sunia%20Geel%201/SuniaGeel output WS1 1 3 07 CountryReport GR el.pdf>

5.2 Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

1. Dutton, D. G. (2007). *The abusive personality: Violence and control in intimate relationships* (2nd ed.). New York, NY, US: Guilford Press.
2. Dutton, D. G., & Golant, S. K. (1995). *The batterer: A psychological profile*. New York, NY, US: Basic Books.
3. Friend, D., Bradely, R., Thatcher, R. & Gottman, J. (2011). Typologies of intimate partner violence: Evaluation of a screening instrument for differentiation. *Journal of Family Violence*, 551–563.
4. Geldschläger, H., Ginés, O., Nax, D. & Ponce, A. (2015), *Outcome Measurement in European Perpetrator Programmes: A Survey*, Working paper 1 from the Daphne III project “IMPACT: Evaluation of European Perpetrator Programmes”, διαθέσιμο στο: [https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/IMPACT/Daphne_III_Impact - Working paper 1 - Outcome Measurement in European Perpetrator Programmes - A Survey.pdf](https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/IMPACT/Daphne_III_Impact_-_Working_paper_1_-_Outcome_Measurement_in_European_Perpetrator_Programmes_-_A_Survey.pdf)
5. Geldschläger, H. (ENGAGE project coordinator) (2019), *ENGAGE Roadmap for frontline professionals interacting with male perpetrators of domestic violence and abuse to ensure a coordinated multi-agency response to perpetrators*, διαθέσιμο στο : https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/ENGAGE/engage_EN_190313_web.pdf
6. Hester, M., Lilley, S.-J., O’Prey, L. & Budde, J. (2015), *Overview and Analysis of Research Studies Evaluating European Perpetrator Programmes*, Working paper 2 from the Daphne III project “IMPACT: Evaluation of European Perpetrator Programmes”, διαθέσιμο στο: [https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/IMPACT/Daphne_III_Impact - Working paper 2 - Overview and Analysis of Research Studies - Evaluating European Perpetrator Programmes.pdf](https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/IMPACT/Daphne_III_Impact_-_Working_paper_2_-_Overview_and_Analysis_of_Research_Studies_-_Evaluating_European_Perpetrator_Programmes.pdf)

7. Hester, M., Lilley, S.- J., (2016), Domestic and sexual violence perpetrator programmes: Article 16 of the Istanbul Convention. A collection of papers on the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, διαθέσιμο στο :
<https://edoc.coe.int/en/violence-against-women/7144-domestic-and-sexual-violence-perpetrator-programmes-article-16-of-the-istanbul-convention.html>
8. Holtzworth-Munroe A, Stuart GL. (1994). Typologies of male batterers: Three subtypes and the differences among them. Psychological Bulletin. 476–497.
9. Holtzworth-Munroe, A. (2001). Standards for batterer treatment programs: How can research inform our decisions? Journal of Aggression Maltreatment & Trauma, 165–180.
10. Jacobson N. & John Gottmanm J. (2007). When Men Batter Women: New Insights Into Ending Abusive Relationships.
11. Johnson, M. P. (1995). Patriarchal terrorism and common couple violence: Two forms of violence against women. Journal of Marriage & the Family, 283–294.
12. Johnson, M. P. (2008). A typology of domestic violence: Intimate terrorism, violent resistance, and situational couple violence. Boston: Northeastern University Press.
13. Kelly, Joan B.; Johnson, Michael P (2008). Differentiation Among Types of Intimate Partner Violence: Research Update and Implications for Interventions. Family Court Review, 476- 499.
14. Lundy Bancroft. (2003). Why Does He Do That? Inside the Minds of Angry and Controlling Men. New York : Berkley Books.
15. The European Network for the Work with Perpetrators (2008) Work with Perpetrators of Domestic Violence in Europe – Daphne II Project 2006 – 2008, διαθέσιμο στο: <https://www.work-with-perpetrators.eu/>
16. The European Network for the Work with Perpetrators (2016) Mapping Report on: Building and strengthening partnerships in work with perpetrators to prevent violence against women and children, διαθέσιμο

στο: <https://www.work-with-perpetrators.eu/resources/reports/working-group-reports/mapping-report-2016>

17. The European Network for the Work with Perpetrators (2017) National Reports 2017, διαθέσιμο στο: <https://www.work-with-perpetrators.eu/resources/reports/national-reports/national-reports-2017>
18. The European Network for the Work with Perpetrators (2018) Working Document- Guidelines to develop standards for programmes working with perpetrators of domestic violence, Version 3, διαθέσιμο στο: https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/Guidelines/WWP_EN_Guidelines_for_Standards_v3_2018.pdf
19. The European Network for the Work with Perpetrators (2020) Summary of adopted GREVIO reports relevant for Perpetrator Programmes (PP) for domestic and gender-based violence, διαθέσιμο στο: [https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/Istanbul GREVIO/GR EVIO/Adopted Grevio Reports.pdf](https://www.work-with-perpetrators.eu/fileadmin/WWP_Network/redakteure/Istanbul_GREVIO/GR_EVIO/Adopted_Grevio_Reports.pdf)
20. Walker, S-J. , Hester, M., & Turner, W. (2018), Evaluation of European Domestic Violence Perpetrator Programmes: Toward a Model for Designing and Reporting Evaluations Related to Perpetrator Treatment Interventions, *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 62(4), διαθέσιμο στο: https://research-information.bris.ac.uk/ws/files/85939898/Walker_Hester_Turner_IJOTCC_accepted.pdf

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Οι στόχοι και τα αποτελέσματα της έρευνας θα επιτευχθούν μέσω ενός συνδυασμού ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων, μέσω της απόκτησης και της συλλογής μιας σειράς πρωτογενών και δευτερογενών δεδομένων που θα συγκεντρωθούν σε ένα ολοκληρωμένο αναλυτικό πλαίσιο.

Οι μέθοδοι σχεδιασμού και διεξαγωγής έρευνας θα εκκινήσουν αφού η πρόταση πάρει την σχετική έγκριση με την υπογραφή του συμφωνητικού. Σε όλες τις περιπτώσεις, η προσέγγιση των ερωτηθέντων θα γίνει κατά τρόπο ad hoc από τα έμπειρα στελέχη της προτεινόμενης ομάδας έργου που αρχικά θα δώσουν τη συγκατάθεσή τους για συνέντευξη πριν την υποβολή των ερωτήσεων.

Οι συνεντεύξεις θα είναι πλήρως ανώνυμες και θα παρέχουν πληροφορίες για τα στοιχεία και το προφίλ των ανδρών δραστών ενδοοικογενειακής βίας σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα από την ΕΛ.ΑΣ. δεδομένα, το είδος του ευνοϊκού περιβάλλοντος εντός του οποίου ευδοκιμεί και διαπράττεται η βία, καθώς και μια εικόνα της ευπάθειας των θυμάτων βίας και των κινδύνων που αντιμετωπίζουν.

Η έρευνα έχει σχεδιαστεί να καταρτίσει το προφίλ των δραστών μέσω της καταγραφής δεδομένων σχετικά με το δημογραφικό προφίλ τους, τις συνθήκες και τη σχέση με το θύμα, την οικογενειακή κατάσταση, τον τόπο καταγωγής τους, το εκπαιδευτικό επίπεδο, την επαγγελματική κατάσταση, την επανάληψη ή μη της βιαιότητας και ως εκ τούτου στοχεύει να είναι αντιπροσωπευτική.

Η δομή της έρευνας έχει το πλεονέκτημα να διευκολύνει τη συλλογή δεδομένων που σχετίζονται με την άμεση επαφή των ερωτηθέντων με τους δράστες. Αυτό έχει τη δυνατότητα να παρέχει πιο αξιόπιστα δεδομένα που μπορούν να εκτιμηθούν ευκολότερα.

6.1 Παράρτημα 1

Πρότυπο ερωτηματολογίου που θα απευθύνεται στους φορείς που υλοποιούν θεραπευτικά προγράμματα δραστών ενδοοικογενειακής βίας

1^ο Ερωτηματολόγιο

Ποιο είναι το προφίλ των δραστών (κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά) που έχουν παρακολουθήσει τα ειδικά συμβουλευτικά-θεραπευτικά προγράμματα τα έτη 2019-2021;

1) Φύλο δράστη/ριας

- Άνδρας
- Γυναίκα
- Δεν ταυτίζεται με κανένα από τα δύο

2) Φύλο θύματος

- Άνδρας
- Γυναίκα
- Δεν ταυτίζεται με κανένα από τα δύο

3) Σχέση θύματος - δράστη/ριας

- Συγγένεια α' βαθμού (πατέρας, μητέρα, τέκνο)
- Συγγένεια β' βαθμού (αδέλφια, παππούς-γιαγιά, εγγόνια)
- Σύζυγος- σύντροφος
- Σύντροφος γονέα
- Άλλο

4) Ηλικία δράστη/ριας (συμπληρωμένα έτη)

- Κάτω των 25 ετών

- 26-35 ετών
- 36-45 ετών
- 46-55 ετών
- 56- 65 ετών
- Άνω των 65 ετών

5) Μορφωτικό/ εκπαιδευτικό επίπεδο δράστη/ριας

- Καμία τυπική εκπαίδευση (δεν πήγε σχολείο)
- Βασική εκπαίδευση (απολυτήριο δημοτικού)
- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (απολυτήριο Γυμνασίου)
- Δευτεροβάθμια εκπαίδευση (απολυτήριο Λυκείου)
- Τριτοβάθμια – Πανεπιστημιακή εκπαίδευση
- Μεταπτυχιακές σπουδές
- Διδακτορικό

6) Εργασιακή κατάσταση δράστη/ριας

- Άνεργος/η
- Εργαζόμενος/η πλήρους απασχόλησης
- Εργαζόμενος/η μερικής απασχόλησης
- Συνταξιούχος

62

7) Γεωγραφική περιοχή - τόπος διαμονής δράστη/ριας

- Αστικό Κέντρο
- Αγροτική περιοχή

8) Εθνικότητα/ υπηκοότητα δράστη/ριας

- Ημεδαπός- Ημεδαπή
- Αλλοδαπός - Αλλοδαπή (παρακαλώ συμπληρώστε)

9) Είδος βίας που ασκήθηκε

- Σωματική βλάβη
- Σωματική βλάβη ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας
- Παράνομη βία ή απειλή
- Σεξουαλική βία
- Άλλο (παρακαλώ περιγράψτε)

10) Προγενέστερη παραβατική συμπεριφορά

- Ναι (παρακαλώ περιγράψτε και μεταβείτε στην ερώτηση 11)
- Όχι
- Δε γνωρίζω/ δεν απαντώ

11) Η πρώτη φορά που ασκήθηκε παραβατική συμπεριφορά αφορούσε την άσκηση ενδοοικογενειακής βίας:

- Ναι (παρακαλώ διευκρινίστε)
- Όχι
- Δε γνωρίζω/ δεν απαντώ

12) Ιστορικό βίας δράστη/ριας κατά την παιδική-εφηβική του/της ηλικία

- Κανένα
- Θύμα ή μάρτυρας ενδοοικογενειακής βίας (παρακαλώ διευκρινίστε)
- Θύμα σωματικής/ σεξουαλικής κακοποίησης (παρακαλώ διευκρινίστε)
- Άσκηση βίας κατά γονέα/ μέλους οικογένειας (παρακαλώ διευκρινίστε)
- Άλλο

2ο Ερωτηματολόγιο

Ερώτηση 1: Από τη στιγμή που κοινοποιείται μια εισαγγελική διάταξη για εφαρμογή της διαδικασίας της ποινικής διαμεσολάβησης, πόσος καιρός μεσολαβεί μέχρι να αναληφθεί το κάθε περιστατικό από εσάς;

- Εντός τριμήνου
- Μεταξύ 3 και 6 μηνών
- Μεταξύ 6 μηνών και 1 έτους
- Μεταξύ 1 και 2 ετών
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε)

Ερώτηση 2: Αναφέρατε τη δομή των συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων που υλοποιούνται από τον φορέα σας

- Ατομικές συνεδρίες
- Ομαδικές συνεδρίες
- Εφαρμογή πρωτοκόλλων (παρακαλώ περιγράψτε)
- Συνεδρίες παρόντος του θύματος
- Άλλο (παρακαλώ περιγράψτε)

Ερώτηση 3: Αναφέρατε τις ειδικότητες και τον αριθμό των επαγγελματιών που στελεχώνουν τα συγκεκριμένα προγράμματα

- Ψυχολόγος (παρακαλώ αναφέρατε και αριθμό)
- Ψυχίατρος (παρακαλώ αναφέρατε και αριθμό)
- Κοινωνικός Λειτουργός (παρακαλώ αναφέρατε και αριθμό)
- Κοινωνιολόγος (παρακαλώ αναφέρατε και αριθμό)
- Άλλο (παρακαλώ αναφέρατε ειδικότητα και αριθμό)

Ερώτηση 4: Γίνεται αξιολόγηση της επικινδυνότητας του δράστη που συμμετέχει στο πρόγραμμα;

- Ναι (παρακαλώ αναφέρατε σε ποιο στάδιο του προγράμματος και με τη χρήση ποιου εργαλείου)
- Όχι

Ερώτηση 5: Ποια είναι η χρονική διάρκεια των προγραμμάτων;

- Από 1 έως 4 εβδομάδες
- Από 5 έως 10 εβδομάδες
- Από 11 έως 20 εβδομάδες
- Από 21 έως 30 εβδομάδες
- Από 31 έως 52 εβδομάδες

○ **Ερώτηση 6:** Ποια η συχνότητα των συνεδριών;

- Μια φορά την εβδομάδα
- Μια φορά τις 15 μέρες
- Μια φορά τον μήνα

Ερώτηση 7: Ποιος είναι ο αριθμός των συνεδριών - συναντήσεων των προγραμμάτων;

65

- 1-5 συνεδρίες
- 6-10 συνεδρίες
- 11-20 συνεδρίες
- 21-30 συνεδρίες
- Άνω των 30 συνεδριών

Ερώτηση 8: Πόσοι/ες δράστες/ριες παραπέμφθηκαν από την Εισαγγελία, ανά έτος;

- 2019 ..... δράστες/ριες
- 2020 ..... δράστες/ριες
- 2021 ..... δράστες/ριες

Ερώτηση 9: Πόσοι/ες από αυτούς/ες προσήλθαν στην πρώτη συνεδρία, ανά έτος;

- 2019 ..... δράστες/ριες
- 2020 ..... δράστες/ριες
- 2021 ..... δράστες/ριες

Ερώτηση 10: Πόσοι/ες από αυτούς/ες που παραπέμφθηκαν εγκατέλειψαν το πρόγραμμα (*drop out*) στην πορεία;

- 2019 ..... δράστες/ριες
- 2020 ..... δράστες/ριες
- 2021 ..... δράστες/ριες

Ερώτηση 11: Παρέχεται από τον φορέα σας ενημέρωση και καθοδήγηση του θύματος ενδοοικογενειακής βίας σε σχέση με την πορεία και την επικινδυνότητα του δράστη;

- Ναι (παρακαλώ περιγράψτε)
- Όχι

66

Ερώτηση 12: Λαμβάνουν ειδική εκπαίδευση/επαγγελματική κατάρτιση τα στελέχη- υπάλληλοί σας;

- Ναι, παρέχεται ειδική εκπαίδευση στα εμπλεκόμενα στελέχη (παρακαλώ προσδιορίστε το είδος της εκπαίδευσης)
- Ναι, αλλά όχι εντός της υπηρεσίας (παρακαλώ προσδιορίστε το είδος της εκπαίδευσης)
- Όχι, δεν παρέχεται ειδική εκπαίδευση στα εμπλεκόμενα στελέχη
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε)
- Δε γνωρίζω/ δεν απαντώ

Ερώτηση 13: Τηρούνται πρωτόκολλα-συμφωνίες μεταξύ του φορέα σας και των συμμετεχόντων/ επωφελημένων από τα προγράμματα;

- Ναι, τηρούνται (παρακαλώ περιγράψτε)
- Όχι, δεν τηρούνται

Ερώτηση 14: Υπάρχει συνεργασία του φορέα σας με άλλους φορείς, κατά την περίπτωση που θα διαπιστωθούν περιπτώσεις δραστών ψυχικά ασθενών ή εξαρτημένων από ουσίες κλπ.; Υπάρχει δυνατότητα παραπομπής των περιστατικών αυτών στον κατάλληλο φορέα;

- Ναι, διαχειριζόμαστε τις περιπτώσεις αυτές από κοινού με άλλες υπηρεσίες (παρακαλώ αναφέρατε τις υπηρεσίες αυτές)
- Ναι, παραπέμπουμε τον δράστη σε άλλο φορέα (παρακαλώ αναφέρατε τα πρωτόκολλα παραπομπής, τους φορείς και τον αριθμό των δραστών που παραπέμφθηκαν σε αυτούς)
- Όχι, η διαχείριση των εν λόγω περιπτώσεων γίνεται εσωτερικά στον φορέα μας
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε)
- Δε γνωρίζω/ δεν απαντώ

Ερώτηση 15: Λαμβάνονται μέτρα για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ειδικών αυτών προγραμμάτων; Γίνεται εσωτερική ή εξωτερική αξιολόγηση;

67

- Ναι, ακολουθούμε διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης
- Ναι, ακολουθούμε διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης με την εμπλοκή εξωτερικών αξιολογητών
- Όχι, δεν υπάρχει αξιολόγηση της υλοποίησης των προγραμμάτων αυτών
- Άλλο (παρακαλώ διευκρινίστε)
- Δε γνωρίζω/ δεν απαντώ

Ερώτηση 16: Παρέχονται από τον φορέα σας υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας για αλλοδαπούς δράστες; Εάν ναι, οι μεταφραστές/διερμηνείς με τους οποίους συνεργάζεστε διαθέτουν την κατάλληλη εκπαίδευση;

- Ναι, υπάρχει εσωτερική υπηρεσία με καταρτισμένους μεταφραστές/διερμηνείς

- Ναι, παρέχουμε αυτές τις υπηρεσίες αλλά οι μεταφραστές/διερμηνείς συμβασιοποιούνται ανά περίπτωση
- Ναι, παρέχουμε αυτές τις υπηρεσίες αλλά οι μεταφραστές/διερμηνείς δεν διαθέτουν συνήθως ειδική κατάρτιση
- Όχι, δεν υπάρχει η δυνατότητα παροχής αυτών των υπηρεσιών και το επίπεδο της μετάφρασης/διερμηνείας εξαρτάται από το επίπεδο του εκάστοτε υπαλλήλου
- Δε γνωρίζω/ δεν απαντώ

Ερώτηση 16β: Ποια θεωρείτε πως πρέπει να είναι η κατάλληλη εκπαίδευση των μεταφραστών/διερμηνέων που συνεργάζονται με τον φορέα σας;

Ερώτηση 17: Γνωρίζετε ποιο είναι το κόστος και οι πηγές χρηματοδότησης των ειδικών αυτών προγραμμάτων;

- Ναι (παρακαλώ μεταβείτε στην ερώτηση 16β)
- Όχι

68

Ερώτηση 17β: Παρακαλώ περιγράψτε το κόστος και τις πηγές χρηματοδότησης.

Ερώτηση 18: Υπάρχει σταθερή χρηματοδότηση για τα ειδικά αυτά προγράμματα;

- Ναι
- Όχι

6.2 Παράρτημα 2

Πρότυπος οδηγός ημι-δομημένης συνέντευξης για τα στελέχη των φορέων που υλοποιούν θεραπευτικά προγράμματα

Ερώτηση 1: Ποιο είναι το προφίλ των δραστών (κοινωνικό- δημογραφικά χαρακτηριστικά) που έχουν παρακολουθήσει τα ειδικά συμβουλευτικά-θεραπευτικά προγράμματα τα έτη 2018-2021 στον φορέα σας;

- Ηλικία, εθνικότητα, φύλο, οικονομική κατάσταση, μορφωτικό/εκπαιδευτικό επίπεδο, σχέση με το θύμα, είδος βίας που ασκήθηκε, προγενέστερη παραβατική συμπεριφορά κλπ.
- Ειδικές κατηγορίες δραστών: μετανάστες/πρόσφυγες, δράστες- χρήστες ουσιών/αλκοόλ, ψυχικά ασθενείς δράστες
- Σεξιστικές νοοτροπίες και «κακοποιητική νοοτροπία» που εντοπίζονται στους δράστες ενδοοικογενειακής βίας (π.χ. τάση κυριαρχίας, αυτονόητο δικαίωμα, έλεγχος, αντιστροφή της πραγματικότητας, αυτοδικαίωση και μομφή του θύματος κ.α.).
- Τρόπος ανατροφής του δράστη και παράγοντες κινδύνου από την οικογένεια καταγωγής (π.χ. ενδεχόμενη ενδοοικογενειακή βία στη δική του οικογένεια καταγωγής, σεξιστικές νοοτροπίες, σχέση με γονέα).

Ερώτηση 2: Γίνεται από εσάς αξιολόγηση της καταλληλότητας του δράστη προκειμένου να παρακολουθήσει το πρόγραμμα;

Ερώτηση 3: Ποια είναι τα μοντέλα/είδη θεραπευτικής προσέγγισης που χρησιμοποιείτε (π.χ. CBT-Γνωσιακή Συμπεριφορική Θεραπεία, μοντέλο Duluth, Ψυχοδυναμική Θεραπεία, Συστημική Ψυχοθεραπεία κλπ.);

Ερώτηση 4: Έχετε σχετική πληροφόρηση σχετικά με το ποσοστό των δραστών που προσέχονται στην 1η συνεδρία έναντι του αριθμού που καλούνται από την Εισαγγελία να ενταχθούν στο πρόγραμμα;

Ερώτηση 5: Πόσο μεγάλο είναι το ποσοστό εγκατάλειψης της θεραπείας (drop out) στη μέση της διαδικασίας; Για ποιο λόγο πιστεύετε ότι εγκαταλείπουν;

Ερώτηση 6: Θεωρείτε ότι ο αριθμός, η διάρκεια και η συχνότητα των παρεχόμενων συνεδριών είναι επαρκής; Παρακαλώ σχολιάστε. Κατά τη γνώμη σας, οι δράστες σημειώνουν πρόοδο κατά την εξέλιξη του προγράμματος;

Ερώτηση 7: Ποια είναι η διαδικασία που ακολουθείται εάν διαπιστωθεί υψηλή επικινδυνότητα του δράστη;

Ερώτηση 8: Παραπέμπετε εκ νέου τους δράστες σε άλλους φορείς (π.χ. όταν διαπιστώνετε ύπαρξη ψυχικής ασθένειας ή εξάρτηση από ουσίες, αλκοόλ κλπ.); Συμμορφώνονται οι δράστες με αυτή την παραπομπή; Τι είδους συνεργασία έχετε με τους συγκεκριμένους φορείς; Εξακολουθείτε να παρακολουθείτε τον δράστη κατόπιν της παραπομπής αυτής;

Ερώτηση 9: Το πρόγραμμά σας θέτει στο επίκεντρό του την προστασία του θύματος; Εάν ναι, με ποιόν τρόπο;

70

Ερώτηση 10: Υπάρχει η δυνατότητα συνεργασίας/επικοινωνίας και άντλησης πληροφοριών από το θύμα, κατά τη διάρκεια των συνεδριών με τον δράστη; Υπάρχει η δυνατότητα καθοδήγησης κα ενημέρωσης του θύματος;

Ερώτηση 11: Πραγματοποιούνται κοινές συνεδρίες δράστη- θύματος; Πότε λαμβάνουν χώρα αυτές οι συνεδρίες, σε ποιο στάδιο του προγράμματος και σε ποιες περιπτώσεις;

Ερώτηση 12: Υφίσταται συνεργασία σας με τα υπάρχοντα κέντρα αντιμετώπισης της έμφυλης βίας της περιοχής σας;

Ερώτηση 13: Παρέχονται από τον φορέα σας αναμνηστικές συνεδρίες με τον δράστη, μετά την ολοκλήρωση του θεραπευτικού προγράμματος; Εάν παρέχονται αναμνηστικές συνεδρίες, ποια είναι η ανταπόκριση των δραστών;

Ερώτηση 14: Μετά την ολοκλήρωση των απαραίτητων συνεδριών διατηρείται επαφή με τους δράστες που συμμετείχαν στο αντίστοιχο πρόγραμμα (υπάρχει follow-up); Παρακαλώ διευκρινίστε εάν υπάρχουν περιπτώσεις δραστών που επιθυμούν τη συνέχιση των συνεδριών ή μια άλλη θεραπευτική συνεργασία.

Ερώτηση 15: Διαπιστώνετε την ανάγκη εξειδικευμένης εκπαίδευσης/ κατάρτισής σας για την υλοποίηση των ειδικών αυτών προγραμμάτων; Από μια εξειδικευμένη εκπαίδευση, τί ακριβώς θα σας ήταν χρήσιμο να γνωρίζετε για να αντιμετωπίζετε καλύτερα τα συγκεκριμένα περιστατικά;

Ερώτηση 16: Διαπιστώνετε την ανάγκη περαιτέρω στελέχωσης του φορέα που εργάζεστε;

Ερώτηση 17: Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων; Γίνεται εσωτερική ή εξωτερική αξιολόγηση αυτών;

Ερώτηση 18: Ποιο είναι το επίπεδο συνεργασίας με την Εισαγγελία Πρωτοδικών που παραπέμπει τους δράστες σε εσάς ή και με άλλους εμπλεκόμενους φορείς;

Ερώτηση 19: Αναφέρατε τα κυριότερα προβλήματα/δυσκολίες που αντιμετωπίζετε

Ερώτηση 20: Ποιες είναι οι προτάσεις σας για τη βελτίωση των συμβουλευτικών-θεραπευτικών προγραμμάτων;

6.3 Παράρτημα 3

Πρότυπος οδηγός εστιασμένης συζήτησης (focus groups) για τα στελέχη των αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης 1: Βασικά κοινωνικό-δημογραφικά χαρακτηριστικά των δραστών ενδοοικογενειακής βίας. Διακρίνεται κάποια τυπολογία δραστών;

Θέμα συζήτησης 2: Καταγραφή διαδικασίας αντιμετώπισης των δραστών ενδοοικογενειακής βίας

Θέμα συζήτησης 3: Καταγραφή της εμπειρίας των εισαγγελικών αρχών όσον αφορά α. την επαφή και επικοινωνία τους με τα εμπλεκόμενα πρόσωπα (δράστη-θύμα), β. τη διαδικασία (π.χ. χρονικές καθυστερήσεις) και γ. τον θεσμό της ποινικής διαμεσολάβησης (π.χ. χρήση του θεσμού για λόγους τακτικής σε δίκες για επιμέλεια των τέκνων, συνειδητή επιλογή της διαμεσολάβησης κλπ.)

72

Θέμα συζήτησης 4: Εντοπισμός κενών στη διαδικασία θεραπείας των δραστών

Θέμα συζήτησης 5: Ανάγκη εξεύρεσης περισσότερων φορέων παραπομπής των δραστών

Θέμα συζήτησης 6: Καταγραφή των κενών/αδυναμιών στη συνεργασία των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών, καταγράφοντας τις απόψεις των εμπλεκόμενων φορέων, τις προτάσεις τους για την επίτευξη της ομαλής μεταξύ τους συνεργασίας (π.χ. νομοθετική ρύθμιση, δημιουργία πληροφοριακού συστήματος κοινού μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων μόνο για την ενδοοικογενειακή βία, εκπαίδευση επαγγελματιών, πρόσληψη εξειδικευμένων επαγγελματιών για τον χειρισμό των δραστών με χρόνιο ιστορικό ενδοοικογενειακής βίας κ.α.)

Θέμα συζήτησης 7: Κατάρτιση προτάσεων για τη λήψη νομοθετικών πρωτοβουλιών για την κάλυψη των ενδεχόμενων νομοθετικών κενών αλλά και

*την έγκαιρη προστασία των γυναικών θυμάτων (καθώς και των παιδιών τους)
από την επανάληψη των περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας.*

6.4 Παράρτημα 4

Έντυπο Συναίνεσης για τους Συμμετέχοντες στην Έρευνα

Μελέτη για το προφίλ των δραστών ενδοοικογενειακής βίας, αξιολόγηση των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες, προτάσεις βελτίωσης των θεραπευτικών προγραμμάτων με στόχο την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας

Έντυπο Συναίνεσης για Συμμετέχοντες στην Έρευνα

Η «Μελέτη για το προφίλ των δραστών ενδοοικογενειακής βίας, αξιολόγηση των θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες, προτάσεις βελτίωσης των θεραπευτικών προγραμμάτων με στόχο την πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας» αποτελεί το υπο-έργο 7 της Πράξης: «Εξειδικευμένη υποστήριξη του Μηχανισμού – Δομής Παρακολούθησης της Ισότητας των Φύλων» του Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020».

Η έρευνα συντονίζεται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής του Υπουργείου Εσωτερικών και υλοποιείται από την «Noisis Σύμβουλοι Επιχειρησιακής Στρατηγικής και Ανάπτυξης Α.Ε.» σε συνεργασία με το Ίδρυμα Θεμιστοκλή & Δημήτρη Τσάτσου – Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου. Το έργο λαμβάνει χώρα στο σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

Η μελέτη στοχεύει στη συλλογή δεδομένων και στοιχείων προκειμένου να:

- σκιαγραφήσει το προφίλ του δράστη ενδοοικογενειακής βίας κάνοντας διακριτή αναφορά στον δράστη που άσκησε για πρώτη φορά ενδοοικογενειακή βία και στον δράστη που ασκεί ενδοοικογενειακή βία κατ' εξακολούθηση.
- χαρτογραφήσει τους φορείς που υλοποιούν συμβουλευτικά - θεραπευτικά προγράμματα σε δράστες ενδοοικογενειακής βίας στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης.
- αξιολογήσει τους φορείς που υλοποιούν συμβουλευτικά - θεραπευτικά προγράμματα σε δράστες ενδοοικογενειακής βίας στα πλαίσια της ποινικής διαμεσολάβησης σε όλη τη χώρα

- αναδείξει αποτελεσματικούς τρόπους δόμησης των θεραπευτικών προγραμμάτων δραστών ενδοοικογενειακής βίας με στόχο την έγκαιρη προληπτική παρέμβαση για την αποφυγή της επανάληψης της ενδοοικογενειακής βίας.
- κοστολογήσει τα θεραπευτικά προγράμματα δραστών ενδοοικογενειακής βίας και να αναφέρει τις πηγές χρηματοδότησής τους.
- προτείνει νομοθετικές πρωτοβουλίες ή άλλες ενέργειες για:
  - τη βελτίωση της συνεργασίας των φορέων που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας
  - τη διαδικασία αντιμετώπισης των δραστών ενδοοικογενειακής βίας για την έγκαιρη προστασία των γυναικών θυμάτων (καθώς και των παιδιών τους).

Αυτό θα επιτευχθεί μέσω μιας ποικιλίας μεθόδων έρευνας και διεξαγωγής ημιδομημένων συνεντεύξεων ή σχεδίου συζήτησης focus groups για την:

- συλλογή και ανάλυση ενός φάσματος στατιστικών δεδομένων για τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας συμπεριλαμβανομένων των επίσημων στατιστικών που διατίθενται στους φορείς
- καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης αντιμετώπισης του δράστη ενδοοικογενειακής βίας μέσω θεραπευτικών προγραμμάτων στην Ελλάδα.

75

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο συμμετοχής και συνεργασίας με καθιερωμένους εξειδικευμένους φορείς και οργανισμούς, όπως:

- φορείς που ανήκουν στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης (Εισαγγελείς)
- αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας (Ελληνική Αστυνομία)
- φορείς που υλοποιούν θεραπευτικά προγράμματα (Δημόσιοι και Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί).